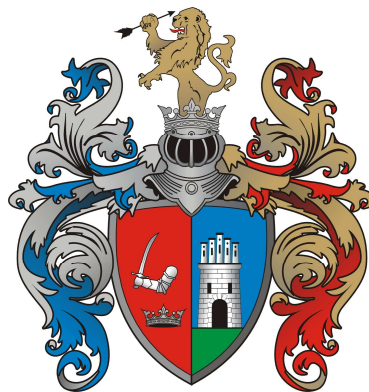

HAJDÚHADHÁZ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Helyi Esélyegyenlőségi Program

2017. évi

felülvizsgálata

2017. június

TARTALOMJEGYZÉK

I. Hajdúhadház bemutatása című fejezet felülvizsgálata.....	4
II. A HEP Helyzetelemzésének felülvizsgálata.....	7
2.1. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás bemutatása.....	7
2.2. A stratégiai környezet változásainak bemutatása.....	8
2.2. 1. Kapcsolódás más helyi dokumentumokkal, koncepciókkal.....	8
2.2.2. A helyi esélyegyenlőségi program társulási kapcsolódásait érintő változások bemutatása.....	8
2.3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	10
2.3.1. Nyilvántartott álláskereső adatai.....	10
2.3.2. Szociális bérlakások helyzete Hajdúhadházon.....	11
2.3.3. Hajdúhadház szegregátumainak és a szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása.....	13
2.3.4. Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz.....	22
2.3.5. Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések Hajdúhadházon.....	28
2.3.6. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során korábban beazonosított problémák felülvizsgálata.....	29
2.4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	30
2.4.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.....	30
2.4.2. Települési támogatás.....	31
2.4.3. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása.....	34
2.4.4. A gyermekétkeztetés megoldásának módjai.....	34
2.4.5. Szünidei gyermekétkeztetés.....	36
2.4.6. Gyermekjóléti szolgáltatás.....	36
2.4.7. Gyermekek napközbeni ellátása – Bölcsőde.....	46
2.4.8. Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi koncepciója és Gyermekvédelmi Cselekvési terve.....	48
2.4.9. Hajdúhadház Város Önkormányzata középületeinek energetikai korszerűsítése.....	49
2.4.10. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során korábban beazonosított problémák felülvizsgálata.....	50
2.5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	51
2.5.1. Munkanélküliség a nők körében.....	51
2.5.2. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe.....	51
2.5.3. A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során korábban beazonosított problémák felülvizsgálata.....	52
2.6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	53
2.6.1. Az időskorú népesség száma, foglalkoztatottsága.....	53
2.6.2. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során korábban beazonosított problémák felülvizsgálata.....	53
2.7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	55
2.7.1. Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülők száma.....	55

2.7.2. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során korábban beazonosított problémák felülvizsgálata.....55

2.8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....56

2.8.1. Társulásokkal való partnerség.....56

2.8.2. Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége.....56

III. A HEP Intézkedési Tervében foglalt intézkedések megvalósulásának áttekintése...58

3.1. Romák és/vagy mélyszegénységben élők.....58

3.1.1. A munkáltatók munkaerő-piaci igényéhez igazodó képzések indítása, helyi szakmunkás képzés elindításának lehetősége, álláskeresési technikák tanítása, lehetőségnyújtás tapasztalatszerzésre.....58

3.1.2. A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása, az általános iskolai felnőttoktatás elindításának vizsgálata.....68

3.1.3. Egészséges életmóddal kapcsolatos programok, előadások, szűrővizsgálatok Szervezése.....69

3.2. Gyermek.....72

3.2.1. Életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása.....72

3.2.2. Szenvedélybetegség megjelenése a gyermekek, fiatalok körében (pszichoaktív anyagok fogyasztása) problémához kapcsolódó intézkedés kidolgozása.....73

3.3. Idősek.....75

3.3.1. Bűnmegelőzéshez kapcsolódó programok.....75

3.3.2. A digitális írástudás fejlesztése az élethosszig tanulás jegyében.....75

3.3.3. Az idősek helyi szállítási lehetőségének vizsgálata.....75

3.3.4. Bentlakásos idősek otthona építéséhez kapcsolódó pályázatfigyelés.....76

3.4. Nők.....77

3.4.1. A nők munkaerő-piaci elhelyezkedését támogató programok, a nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése.....77

3.4.2. Felvilágosító előadások szervezése.....79

3.5. Fogyatékkal élők.....80

3.5.1. Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása.....80

3.5.2. Akadálymentesítések helyi tervezése, pályázatfigyelés.....80

3.5.3. Fogyatékkal élő személyek szállítását végző szolgálat fejlesztése.....81

3.5.4. A fogyatékkal élők (kerekes székbe kényszerülők) könyvtári szolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáféréseinek a biztosítása.....83

IV. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) című fejezet kiegészítése.....84

V. Összegzés.....86

Hajdúhadház Város Önkormányzata
Helyi Esélyegyenlőségi Program
2017. évi
felülvizsgálata

Hajdúhadház Város Önkormányzata összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzítette az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete Hajdúhadház Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban: HEP) a 133/2013. (VI.28.) HÖ. számú határozatával fogadta el és a 2/2015. (I.29.) HÖ. számú határozatával vizsgálta felül.

A HEP helyzetelemző részből és a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervből áll. A HEP helyzetelemző része esélyegyenlőségi célcsoportonként mutatja be a célcsoportba tartozók számát, arányát, helyzetét, szolgáltatásokhoz való hozzáférésük alakulását Hajdúhadházon. A HEP intézkedési terve olyan beavatkozásokat fogalmazott meg, amelyek a helyzetelemzésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (4) bekezdése alapján a HEP időarányos megvalósulását, illetve a helyzet megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a HEP-et felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően módosítani kell.

Jelen dokumentum a Képviselő-testület 133/2013. (VI.28.) HÖ. számú határozatával elfogadott és a 2/2015. (I.29.) HÖ. számú határozatával felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatára irányul.

I. Hajdúhadház bemutatása című fejezet felülvizsgálata

Hajdúhadház demográfiai adatait bemutató táblázatok kiegészítése.

Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2013 (fő)	12903 fő
2014 (fő)	12857 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,64 %

2015 (fő)	12889 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,24 %
2016 (fő)	12872 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,86 %

Forrás: TeIR KSH-TSTAR, Helyi adatgyűjtés

Állandó népesség

állandó népesség száma	2014. évben	2015. évben
	13367 fő	13422 fő
nő	6754 fő	6767 fő
	50,52%	50,41 %
férfi	6613 fő	6655 fő
	49,47 %	49,58 %
0-2 évesek	601 fő	625 fő
	4,49 %	4,65 %
0-14 éves nők	1443 fő	1431 fő
	10,79%	10,66 %
0-14 éves férfiak	1522 fő	1508 fő
	11,38%	11,23 %
15-17 éves nők	313 fő	300 fő
	2,34 %	2,23 %
15-17 éves férfiak	308 fő	353 fő
	2,30%	2,63 %
18-59 éves nők	3713 fő	3711 fő
	27,77%	27,64 %
18-59 éves férfiak	3958 fő	3949 fő
	29,61%	29,42 %
60-64 éves nők	341 fő	359 fő
	2,55%	2,67 %
60-64 éves férfiak	326 fő	343 fő
	2,43%	2,55 %
65 év feletti nők	944 fő	966 fő
	7,06%	7,19 %
65 év feletti férfiak	499 fő	502 fő
	3,73%	3,74 %

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Hajdúhadház állandó lakosainak száma 2017. január 1. napján 13458 fő volt, melyből 6687 fő férfi, 6771 fő nő.

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2014	1443	2965	48,66
2015	1468	2939	49,94
2016	1487	2968	50,10

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Helyi adatgyűjtés

Hajdúhadházon a fiatalabb korosztály jóval meghaladja a legidősebb korcsoportba tartozók számát. A fiatalos népességszerkezetből adódóan, Hajdúhadházon a fiatalokra és a gyermekes családokra irányuló szolgáltatások fejlesztése és működtetése az egyik legjelentősebb feladat.

Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2013	223	201	22
2014	204	298	-94
2015	225	281	-56

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adataiból látható, hogy 2013-ban a településre vándorlók száma magasabb volt, mint az elvándorlók száma, így a belföldi vándorlások egyenlege 2013-ban pozitív egyenleget mutatott. 2014-ben és 2015-ben a településről való elvándorlások száma magasabb volt, mint az idevándorlók száma, így a vándorlási egyenleg ismét negatív.

Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2013	211	121	90
2014	209	130	79
2015	201	116	85

Forrás: TEIR, KSH-TSTAR

A táblázat adatai kedvezőek, hiszen a természetes szaporodás mutatója pozitív értéket mutat, az élve születések száma magasabb a halálozások számánál.

II. A HEP Helyzetelemzésének felülvizsgálata

2.1. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás bemutatása

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő hatályos rendeletei:

- Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. által szabályozott személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások helyi szabályait a 37/2013.(X.28.) önkormányzati rendeletében rögzítette.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a személyes gondoskodást igénybe vevők számára a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében:

- a) étkeztetés,
- b) házi segítségnyújtás,
- c) családsegítés,
- d) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- e) szenvedélybetegek közösségi ellátása,
- f) támogató szolgáltatás,
- g) utcai szociális munka,
- h) idősek nappali ellátása,
- i) szenvedélybetegek nappali ellátása,
- j) fogyatékosok nappali ellátása,
- k) pszichiátriai betegek nappali ellátása,
- l) közösségi pszichiátriai ellátás

személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatást nyújt.

- Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-től egységesen települési támogatás lett. E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait a 2/2015.(II.13.) önkormányzati rendeletében állapította meg.

- Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a gyermekvédelem helyi szabályait a 21/2015.(IV.30.) önkormányzati rendeletében rögzítette.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a személyes gondoskodás keretébe tartozó alábbi gyermekjóléti alapellátási formákat biztosítja:

- a) gyermekjóléti szolgáltatást a Hajdúhadház Város Önkormányzata fenntartásában működő Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ útján,
- b) gyermekek napközbeni ellátását a Hajdúhadház Város Önkormányzata által fenntartott Hajdúhadházi Bölcsődében és a Hajdúhadház Város Önkormányzata által fenntartott óvodákban biztosítja.

c) gyermekek átmeneti gondozását helyettes szülőnél, akivel a helyettes szülői jogviszonyra vonatkozó megállapodást a polgármester köti meg.

2.2. A stratégiai környezet változásainak bemutatása

2.2. 1. Kapcsolódás más helyi dokumentumokkal, koncepciókkal

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 96/2017. (IV.27.) HÖ. számú határozatával fogadta el Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi Koncepcióját és a 97/2017. (IV.27.) HÖ. számú határozatával fogadta el Hajdúhadház Város Önkormányzata 2017-2019. évekre szóló Gyermekvédelmi Cselekvési Tervét.

2.2.2. A helyi esélyegyenlőségi program társulási kapcsolódásait érintő változások bemutatása

1. Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás (4243 Téglás, Kossuth utca 61. szám) tagjai 2015. december 31. napjáig a Társulás útján közösen látták el az alábbi szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatásokat:

a.) családsegítés

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

b.) gyermekjóléti szolgáltatás

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe.

A feladatellátás a Társulás által fenntartott Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálaton (4243 Téglás, Liget. u 1.) keresztül történt. Hajdúhadházon a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/B. szám) látta el a családsegítéssel és a gyermekjóléti szolgáltatással kapcsolatos feladatokat.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálatot fenntartó **Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás 2015. december 31. napjával jogutód nélkül megszűnt.**

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás Társulási Tanácsa **2015. december 31. napjával jogutóddal megszüntette** a fenntartásában működő **Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálatot.**

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás megszűnése és a fenntartott intézmény megszüntetését követően, **Hajdúhadház Város Önkormányzata** és Téglás Város Önkormányzata a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatokat **2016. január 1. napjától önállóan látja el.**

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatokat **2016. január 1. napjától Hajdúhadházon a Hajdúhadház Város Önkormányzata által alapított Hajdúhadházi**

Család- és Gyermekjóléti Központ (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/B. szám) látja el, mely intézmény a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat jogutód intézménye.

2. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben illetőleg a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben rögzített bölcsőde igénybevételével kapcsolatos feladatokat **2016. december 31. napjáig a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulás** (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 1. szám) **fenntartásában működő Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde** (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/A. szám) látta el. Az intézmény ellátási területe Hajdúhadházra, Téglásra és Bocskaikertre terjedt ki. A Bölcsőde hajdúhadházi székhellyel és egy téglási telephellyel működött.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulásban részt vevő települések képviselő-testületei, Bocskaikert Községi Önkormányzat Képviselő-testülete, Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete és Téglás Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulás 2016. december 31-i hatállyal történő jogutód nélküli megszüntetéséről döntött.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulás Társulási Tanácsa a 7/2016. (IX.28.) HMBIT. számú határozatában úgy határozott, hogy a Társulás 2016. december 31. napjával történő jogutód nélküli megszűnésével egyidejűleg **a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde** (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/A. szám) **fenntartási/alapítási jogát átadja Hajdúhadház Város Önkormányzatának, aki 2017. január 1. napjától gyakorolja a fenntartói/alapítói jogokat.**

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete az intézmény fenntartói/alapítói jogának átvételével kapcsolatosan a 187/2016. (IX.20.) HÖ. számú határozatában döntött. **Hajdúhadház Város Önkormányzata a gyermekek bölcsődei ellátása feladatot 2017. január 1. napjától az átvett intézmény útján látja el, mely intézményt 2017. január 1. napjától Hajdúhadházi Bölcsőde néven működtet tovább.** Hajdúhadház Város Önkormányzata a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde Téglási Telephelyének fenntartási/alapítási jogát 2017. január 1. napjától Téglás Város Önkormányzatának átadta, aki kiválással, új intézmény alapításával, a Téglási Bölcsőde, Családsegítő, és Gyermekjóléti Szolgálat (4243 Téglás, Fényes utca 9-13. szám) útján látja el a feladatot.

2.3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

2.3.1. Nyilvántartott álláskeresők adatai

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége Hajdúhadház munkaerő-piaci helyzetét bemutató tájékoztatója alapján Hajdúhadház városában 2013. évben átlagosan 2043 fő regisztrált álláskereső szerepelt a nyilvántartásban, míg 2014. évben 1680 fő.

A Hajdúhadházi járásban 2014. évben átlagosan 2448 fő regisztrált álláskereső szerepelt a nyilvántartásban, míg 2015-ben 2367 fő. A hajdúhadházi álláskeresők 2014. évben a járási szinten nyilvántartottak mintegy 68,6 %-át tették ki, 2015. évben pedig 68,8 %-át.

Hajdúhadházon a 2013. évben 937 fő nőt tartottak nyilván álláskeresőként, 2014. évben már csak 777 főt.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya Hajdúhadház vonatkozásában 2014. évben 428 fő 25 évnél fiatalabb álláskeresőt tartott nyilván, mely létszám a hajdúhadházi álláskeresőkön belül 25,4 %-os arányt képviselt. Ezzel szemben 2015. évben már csak 345 fő 25 évnél fiatalabb álláskereső szerepelt a nyilvántartásukban, mely a hajdúhadházi regisztráltakhoz viszonyítva 22,9 %-os arányt jelentett.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya Hajdúhadház vonatkozásában 2015. évben havi átlagban 804 fő szakképzetlen álláskeresőt tartott nyilván, mely létszám a hajdúhadházi álláskeresőkön belüli 53,3 %-os arányt képviselt.

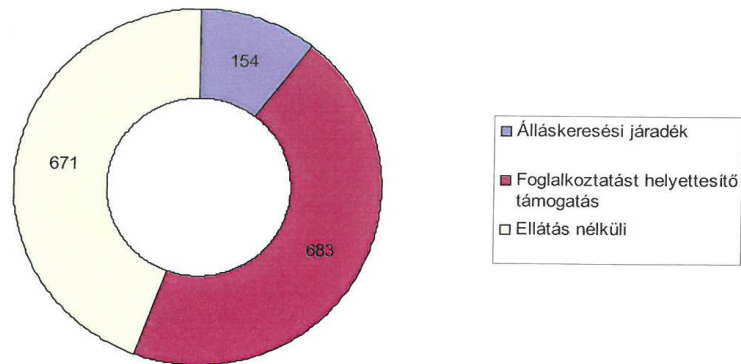
Hajdúhadház vonatkozásában 2013-ban havi átlagban 1088 fő tartós álláskeresőt tartottak nyilván, mely létszám a hajdúhadházi álláskeresőkön belüli 53,2 %-os arányt képviselt. Ezzel szemben 2014-ben 510 fő tartós álláskereső szerepelt a nyilvántartásban, mely a hajdúhadházi regisztráltakhoz viszonyítva 30,3 %-os arányt jelentett.

2015. évben a Hajdúhadházi Járási területén 631 fő volt a tartósan álláskeresők száma.

Hajdúhadházon 2013-ban 62 fő, 2014-ben 54 fő részesült járadék típusú ellátásban. Segély típusú ellátásban 2013-ban 10 fő, 2014-ben 16 fő részesült.

2013-ban havi átlagban 867 fő részesült foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, mely létszám a hajdúhadházi álláskeresőkön belüli 42,4 %-os arányt képviselt. Ezzel szemben 2014-ben 709 fő részesült foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, mely a hajdúhadházi regisztráltakhoz viszonyítva 42,2 %-os arányt jelentett.

Hajdúhadházi regisztrált álláskeresők ellátás szerinti megoszlása
2015.12.20. állapot szerint

A hajdúhadházi álláskeresők száma 2016. január-december hónap időszakában 1332 fő volt, a nemek közötti megoszlás 715 férfi és 617 nő, arányuk 53,6 % illetve 46,4 %.

2.3.2. Szociális bérlakások helyzete Hajdúhadházon

Lakás állomány Hajdúhadházon

Év	összes lakásállomány
2008	4203
2009	4221
2010	4229
2011	4218
2012	4187
2013	4217
2014	4217
2015	4216

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Bérlakás-állomány

Hajdúhadházon 1996-tól folyamatosan csökkent a fenntartott önkormányzati lakásbérlemények száma.

Fenntartott önkormányzati lakásbérlemények száma Hajdúhadházon 2000-2012. között

Központi Statisztikai Hivatal TSTAR adatbázisa, önkormányzati adatok alapján

Az önkormányzati lakásbérlemények száma 2013-2014. évben 21 volt, 2015-ben 18 db.

2015. évben a 18 lakásbérleményből 15 kizárólag önkormányzati tulajdonú épületekben, 3 vegyes tulajdonú épületekben volt.

Az önkormányzati tulajdonú lakásállomány adatai 2015. év végén

Megnevezés			Érték
1	szobás lakások	száma (db)	13
1+1/2			
2			5
2+1/2			
3			
3-x			
Üres lakások az év végén			2
Az összes lakásbérlemények alapterülete		m ²	810

Az önkormányzati tulajdonú lakásállomány komfortfokozat szerint 2015. évben

	Megnevezés	Érték
1.	Összkomfortos	Lakások száma (db)
2.	Komfortos	
3.	Félkomfortos	
4.	Komfort nélküli	
		13

Az önkormányzati lakásbérlemények száma 2016. évben 16 db, melyből 14 kizárólag önkormányzati tulajdonú épületekben, 2 vegyes tulajdonú épületekben volt.

Az önkormányzati tulajdonú lakásállomány komfortfokozat szerint 2016. évben

	Megnevezés	Érték
1.	Összkomfortos	2
2.	Komfortos	1
3.	Félkomfortos	
4.	Komfort nélküli	13

Az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának és elidegenítésének helyi szabályairól szóló többször módosított 30/2006. (XII. 08.) sz. önkormányzati rendelet határozza meg a lakások bérbe adására vonatkozó főbb szabályokat. Ezen rendelet szabályozza a bérlakások kiutalásának rendjét is.

Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérbeadásának három jogcíme van:

1. Szociális helyzet alapján való bérbeadás
2. Költségelven való bérbeadás
3. Piaci alapon való bérbeadás.

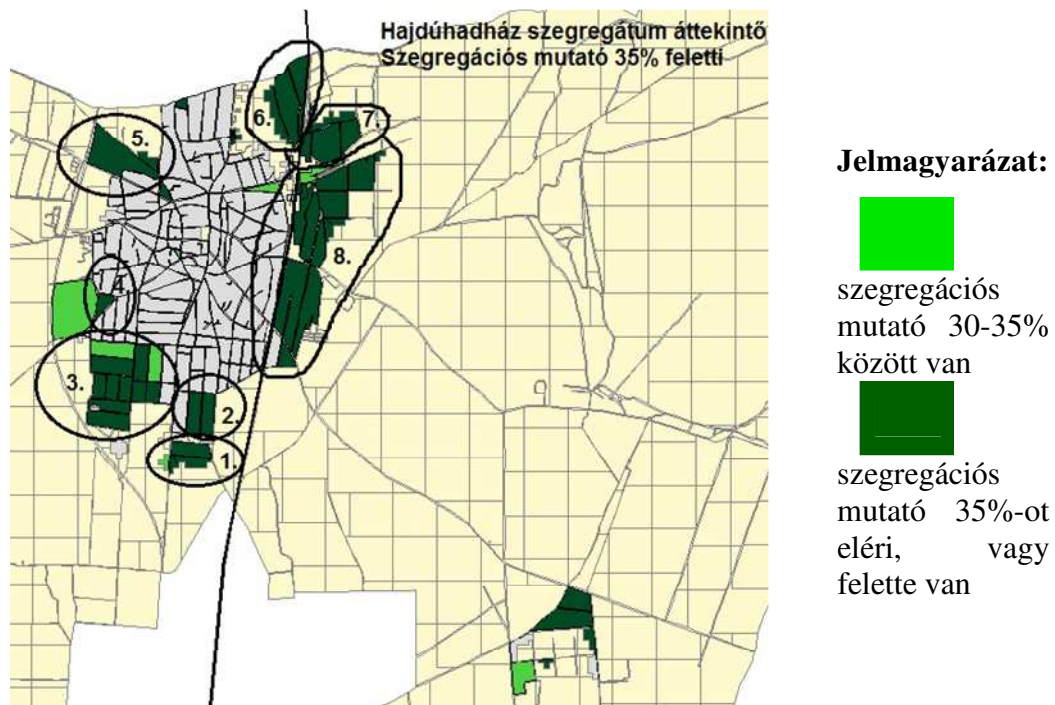
A szociális bérlakások száma 2010-ben 4 db volt, mely 2011-ben 5-re emelkedett, 2012-ben nem változott. A szociális bérlakások száma 2013-2014. években 6 db volt, mely **2015. évben 8-ra emelkedett.**

2.3.3. Hajdúhadház szegregátumainak és a szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása

A szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolását a 314/2012. (XI. 8.) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló Kormány rendelet 10. mellékletében meghatározott módszertan szerint a KSH végezte el a 2011. évi népszámlálási adatok alapján, az ún. szegregációs mutató kiszámításával.

Járasközpont települések esetében azok a legalább 50 lakossal rendelkező területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja a 35%-ot, míg a szegregációval veszélyeztetett területek esetén az érték 30% és 35% közé esik.

Hajdúhadház szegregátumai a 2011. évi népszámlálási adatok alapján

Forrás: KSH, 2011

A térkép sötétzöld színnel, valamint számmal jelöli a szegregátumokat, míg a világoszöld színnel jelölt területek a szegregációval veszélyeztetett településrészeket. A statisztikai hivatal által készített térkép olyan területeket is megjelöl, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk miatt (50 fő alatti lakosságszám) mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak.

A szegregátumok összehasonlító elemzése

Elhelyezkedés

Hajdúhadházon nyolc szegregátum található. Elhelyezkedésüket tekintve a szegregátumok három területére koncentrálódnak. A város déli, dél-nyugati részén négy darab szegregátum (1., 2., 3., 4.), a város keleti, észak-keleti részét három darab szegregátum (6., 7., 8.), a város észak-nyugati részén pedig egy darab szegregátum (5.) található. A szegregátumok megközelíthetősége a vasúton túli szegregátumok esetében problémás, valamint a szegregátumok területén sok esetben gondot jelent az úthálózat állapota.

Demográfia

A szegregátumok összlakossága 2001 és 2011 között 5%-kal csökkent. 2001-ben Hajdúhadház szegregátumaiban a település összlakosságának 35,34%-a, 4413 fő élt, 2011-ben a szegregátumokban a település népességének 33,22%-a, 4182 fő lakott.

A szegregátumok népessége a legtöbb esetben kis mértékben változott, ugyanakkor egyes esetekben a népesség változása igen jelentős volt. (A szegregátumok lakónépességének

növekedését részben magyarázhatja az a statisztikai tényező, hogy 2001-ben a szegregátumok lehatárolásának a határértékeket magasabban állapították meg.). A legnagyobb népességű szegregátumok 2001-ben és 2011-ben is a város délnyugati részén, a 4-es főúttól keletre található, valamint a vasúttól keletre elhelyezkedő szegregátumok voltak.

Korcsoportok a szegregátumokban

A szegregátumok lakosságának korcsoportos megoszlása alapján több jellegzetesség is kirajzolódik:

- a fiatalok (0-14 évesek) aránya minden szegregátumban magasabb a városi átlagnál (23,1%),
- a fiatalok aránya három szegregátumban 40% felett van (1. szegregátumban (47,5), 4. szegregátumban (47,1%), 7. szegregátumban (41,4%)),
- az aktív korúak (15-59 évesek) aránya egyedül a 2. szegregátumban (64,6%) magasabb 61,2%-os a városi átlagnál (a szegregátumok közül itt a legalacsonyabb a fiatalok aránya),
- a 60 éven felüliek aránya minden szegregátumban 10% alatti (a városi átlag 15,7%).

Szociális mutatók

A szegregátumok egyes társadalmi, szociális mutatói között jelentős különbségek rajzolódnak ki, ugyanakkor megállapíthatjuk, hogy minden mutató tekintetében az összes szegregátum helyzete kedvezőtlenebb a városi átlagtól. A statisztikai mutatók alapján a 2. és 5. szegregátumot kedvezőbb helyzetű, az 1. és 4. szegregátumot kedvezőtlenebb helyzetű szegregátumnak tekinthetjük.

A szegregátumok lakosságának társadalmi, szociális jellemzői a 2011. évi népszámlálás alapján (%)

Mutató megnevezése	Hajdúhadház	1. szegregátum	2. szegregátum	3. szegregátum	4. szegregátum	5. szegregátum	6. szegregátum	7. szegregátum	8. szegregátum
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	38,5	59,4	57,2	69,4	66,7	58,3	63,8	68,7	68,5
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	5,5	1,3	1,3	0,4	0,0	2,2	1,7	1,7	0,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	57,8	82,2	70,2	78,3	82,1	74,8	82,0	78,0	78,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	28,8	52,5	43,3	59,4	53,8	51,5	56,0	56,0	56,2
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	39,9	17,5	29,4	20,3	17,1	24,1	17,5	21,2	20,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	49,2	72,0	55,2	59,8	61,1	62,0	68,6	60,6	64,8
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	52,9	55,6	76,9	73,5	85,7	69,2	78,6	78,8	74,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	63,5	78,9	68,8	78,7	81,2	66,5	73,2	77,9	77,6
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	27,9	58,1	37,5	42,1	56,3	55,9	61,3	47,6	46,1
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	14,4	23,3	16,3	20,3	18,8	23,7	34,3	31,7	23,9
Jelmagyarázat:		A legkedvezőtlenebb mutatókkal rendelkező szegregátumok							

Forrás: KSH (2011), Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Lakhatási körülmények

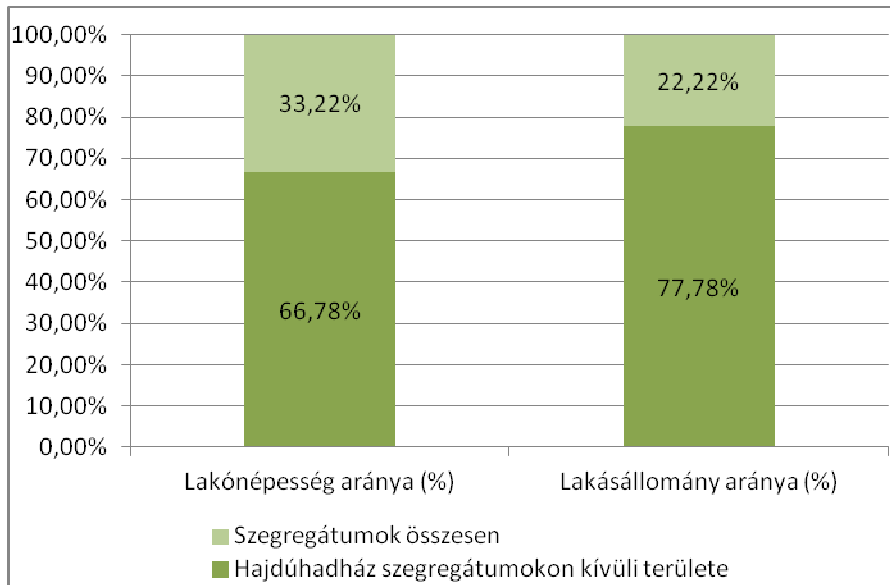
A lakások arányának megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy a lakónépeség megoszlásához képest a lakások kisebb aránya található a szegregátumokban, mint a város szegregátumokon kívüli területein. Az egy lakásra jutó lakónépeség száma a szegregátumokban átlagosan 4,46 fő, míg ez a mutató a városban 2,98 és a város szegregátumokon kívüli területein 2,56 fő. Lakásonként átlagosan 5 fő felett laknak a 4. szegregátumban (5,67 fő/lakás), a 6. szegregátumban (5,04 fő/lakás) és a 7. szegregátumban (5,28 fő/lakás). A szegregátumok lakásállományán belül magas az alacsony komfortfokozatú lakások aránya. A lakások helyzete a 4. szegregátumban a legkedvezőtlenebb, ahol a teljes lakásállomány alacsony komfortfokozatú, valamint a lakott lakásokon belül az egyszobás lakások aránya 66,7%.

Lakhatási mutatók Hajdúhadház szegregátumaiban (2011)

Mutató megnevezése	Lakásállomány (db)	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül (%)	Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (%)
Hajdúhadház	4217	21,3	19,3	9,5
1. szegregátum	46	47,8	42,5	32,5
2. szegregátum	83	39,8	38,0	10,1
3. szegregátum	214	41,6	42,3	19,2
4. szegregátum	15	100,0	100,0	66,7
5. szegregátum	46	37,0	36,6	7,3
6. szegregátum	134	42,5	40,3	7,8
7. szegregátum	54	37,0	33,3	13,7
8. szegregátum	345	44,6	42,5	11,4
Jelmagyarázat:	A legkedvezőtlenebb mutatókkal rendelkező szegregátumok			

Forrás: KSH (2011), Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

A lakónépesség és a lakások számának megoszlása a szegregátumok és a szegregátumokon kívüli területek között, 2011

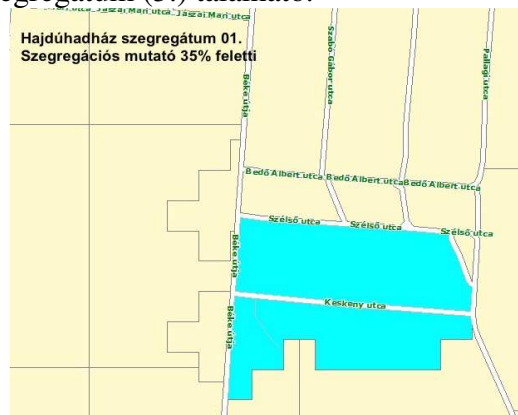

Forrás: KSH (2011), Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

A szegregátumok területenkénti helyzetelemzése

Hajdúhadházon nyolc szegregátum található. Elhelyezkedésüket tekintve a szegregátumok három területére koncentrálódnak. A város déli, dél-nyugati részén négy darab szegregátum (1., 2., 3., 4.), a város keleti, észak-keleti részét három darab szegregátum (6., 7., 8.), a város észak-nyugati részén pedig egy darab szegregátum (5.) található.

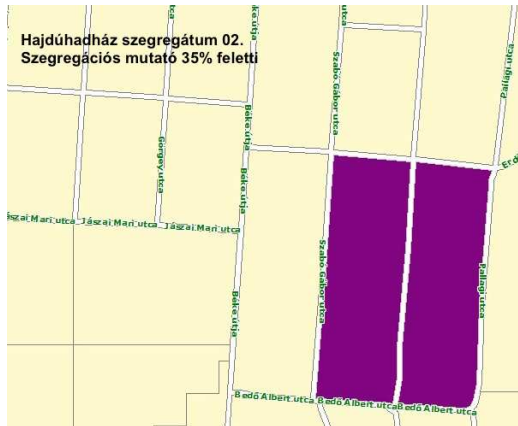
Az **1. szegregátum** a település kisebb kiterjedésű és lakónépességű szegregátumainak egyike. A lakónépessége 204 fő, Hajdúhadház népességének 1,62%-a. A szegregátum lakosainak 47,5%-a 0-14 év közötti fiatal. A szegregátumok az egyik legrosszabb szociális és lakhatási mutatókkal rendelkező terület a városban. Itt a legmagasabb az aktív korúakon belül a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya, valamint itt a legnagyobb a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya. Területén 46 db lakás található, amelyek többsége igen rossz állapotú.

A terület elhelyezkedése: Béke útja - Szélső u. - Névtelen u. - Keskeny u. mindkét oldala

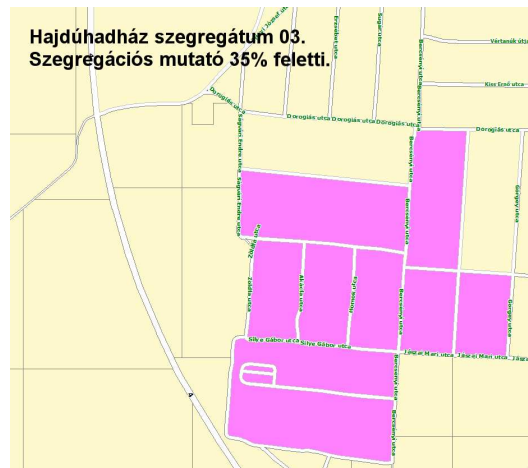
A **2. szegregátum** lakónépessége 333 fő, ami Hajdúhadház népességének 2,65%-a. A szegregátum a többi szegregátumhoz képest kedvezőbb szociális és gazdasági mutatókkal rendelkezik. Itt a legkisebb a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, valamint a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népéségen belül itt a legmagasabb a szegregált területek között.

A terület elhelyezkedése: Móricz Zs. u. - Pallagi u. - Bedő A. u. - Szabó G. u.

A **3. szegregátum** a második legnagyobb népességgel rendelkező, egyik legnagyobb kiterjedésű szegregátum. Területén 949 fő él, ami a város népességének 7,54%-a. A szegregátumban a legmagasabb (59,4%) a szegregációs mutató, vagyis az aktív korúakon belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya.

A terület elhelyezkedése: Pély - Nagy G. u. - Bercsényi u. - Dorogiás u. - Munkácsy M. u. - Radnóti M. u. - Görgey u. - Jászai M. u. - Bercsényi u. - Névtelen u. Ny - nak, majd É - nak - Zöldfa u. - Ságvári E. u.

A terület elhelyezkedése: Irinyi J. u. K - nek, majd D - nek, majd DNY - nak, végül É - nak

A **4. szegregátum** Hajdúhadház egyik új szegregált területe. Kiterjedését és népességszámát tekintve a város legkisebb szegregátuma. Lakónépessége 85 fő, ami Hajdúhadház népességének 0,68%-a. A szegregátum lakosainak 47,1%-a 0-14 év közötti fiatal. A szegregátum a város összességében legrosszabb statisztikai mutatókkal rendelkező területe. A szegregátumban a lakhatási feltételek mutatói rendkívül kedvezőtlenek.

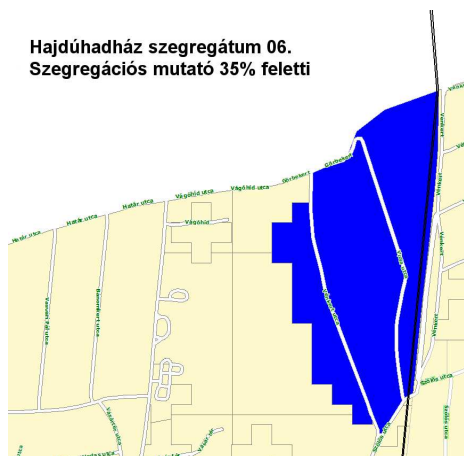
A teljes lakásállomány alacsony komfortfokozatú, valamint a lakott lakásokon belül a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya 100%, az egyszobás lakások aránya 66,7%. Az egy lakásra jutó lakosok száma 5,67 fő (2,99 fő/lakás a városi átlag). A 15-64 éves népességen belül itt a legalacsonyabb a foglalkoztatottak aránya (17,1%), valamint a legmagasabb az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 81,2%. A szegregátumban senki se rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

A terület elhelyezkedése: 4-es főút - Névtelen u. DK-nek - Dorogi u. mindkét oldala - Tompa M. u. - Várospark u. - Arany J. u.

Az **5. szegregátum** lakónépessége 176 fő, ami Hajdúhadház népességének 1,4%-a. A szegregátum a 2. szegregátumhoz hasonlóan, a többi szegregátumhoz képest kedvezőbb szociális és gazdasági mutatókkal rendelkezik. A szegregátumok között itt a legmagasabb a felsőfokú végzettséggel rendelkező lakosok aránya. A lakónépességen belül a gazdaságilag nem aktív népesség aránya a szegregátumok között itt a legkisebb. A szegregátum lakásállományának állapota a szegregátumok között kedvezőnek tekinthető. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (7,1%) a városi átlagnál (9,5%) alacsonyabb. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya itt és a 7. szegregátumban a legalacsonyabb (37%).

A **6. szegregátum** lakónépessége 675 fő, ami Hajdúhadház népességének 5,36%-a. A szegregátum szociális és gazdasági statisztikai mutatóit vizsgálva megállapíthatjuk, hogy itt a legrosszabbak a lakosság foglalkoztatottsági mutatói. A szegregátumban 82%-os a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a szegregátumok között az egyik legmagasabb (68,6%). A szegregátumban a munkanélküliségi ráta 61,3%-os, a tartósan munkanélküliek aránya 34,3%. A szegregátum lakásállományának állapota a szegregátumok között átlagosnak mondható. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (7,8%) a városi átlagnál (9,5%) alacsonyabb, ugyanakkor az egy lakásra jutó lakosok száma igen magas, 5,06 fő (2,99 fő/lakás a városi átlag).

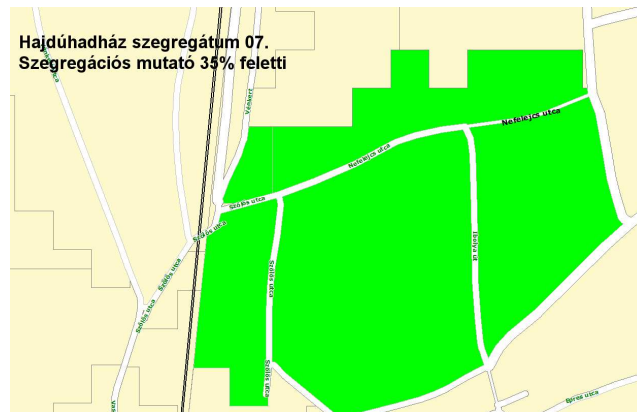
A terület elhelyezkedése: vasútvonal (Vénkert) - Szőlős u. - Vénkert u. mindkét oldala - Görbekert - településhatár

A **7. szegregátum** Hajdúhadház újonnan kialakult szegregált területe. Lakónépessége 285 fő, ami Hajdúhadház népességének 2,26%-a. A szegregátum lakosainak 41,4%-a 0-14 év közötti fiatal. A szegregátum elhelyezkedését tekintve megállapíthatjuk, hogy két szegregált terület

(6. és 8. szegregátum) között alakult ki, így a város északi, északkeleti és keleti része a város szegregáció által leginkább érintett területének tekinthető.

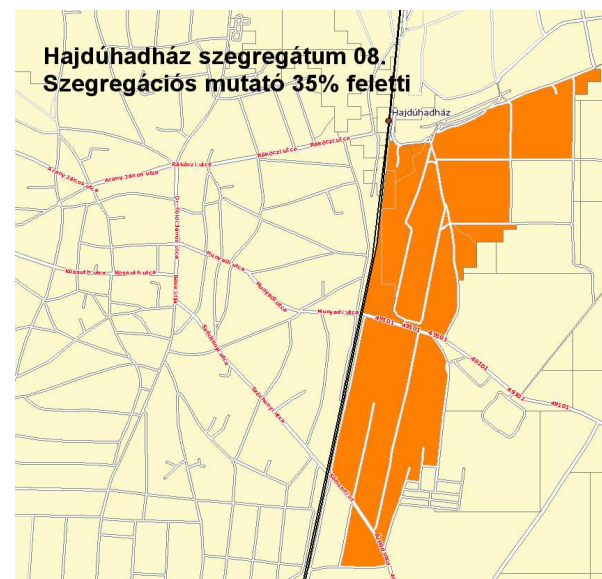
A szegregátum megközelíthetőségét nehezíti, hogy a területet a város központjától a 100-as (Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza-Záhony) vasútvonal elválasztja, a terület gépjárművel történő megközelítése a város központjából egy útvonalon, a Szőlős utcán keresztül lehetséges. A szociális és foglalkoztatottsági mutatókat tekintve a szegregátumban igen magas az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak (78,8%), valamint a tartós munkanélküliek (31,7%) aránya

A szegregátum lakásállományának állapota a szegregátumok között jónak mondható. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya itt és az 5. szegregátumban a legalacsonyabb (37%). A komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya a lakott lakásokon belül 33,3%, ami a szegregátumok között a legkedvezőbb mutató. Az egy lakásra jutó lakosok száma (5,28 fő) magasnak tekinthető (2,99 fő/lakás a városi átlag).

A terület elhelyezkedése: Nefelejcs u., Ibolya út, Szőlős u. mindkét oldala

A **8. szegregátum** Hajdúhadház legnagyobb kiterjedésű és legnagyobb népességszámú szegregátuma. A terület lakónépessége 1475 fő, ami Hajdúhadház népességének 11,72%-a. A szegregátum a 7. szegregátumhoz hasonlóan a 100-as (Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza-Záhony) vasútvonaltól keletre helyezkedik el, így a megközelíthetősége a város központjából csak a főbb útvonalakon (Hunyadi u., Széchenyi u.) keresztül lehetséges. A szociális, gazdasági mutatókat tekintve a szegregátumban a második legmagasabb (56,2%) a szegregációs mutató, vagyis az aktív korúakon belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munka-jövedelemmel nem rendelkezők aránya.

A terület elhelyezkedése: Epres u. - Kunkert (D - Ny - D) - Diófa u., Temető u., Árpád u., Nap u. mindkét oldala - Árpád u. - Erdőalja u. - Nap u. - Sámsoni út - vasútvonal

Az elmúlt években megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások

Hajdúhadház Város Önkormányzata az elmúlt években több konkrét intézkedést tett a szegregációs folyamatok lassítása, megakadályozása érdekében:

Szociális célú városrehabilitációs projekt keretében kijelölt akcióterület a vonatkozó KSH adatok alapján szegregátumnak minősül, itt nagy értékű infrastrukturális beruházások történtek: közösségi épület, valamint sportlétesítmény került megépítésre. Az épületekben helyet kapó szolgáltatások fő célcsoportja a hátrányos helyzetű lakosság volt.

2.3.4. Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz

1. Hajdúhadház Város Önkormányzata közel 400 millió forint Európai Unió támogatásban részesült az ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0013 kódszámú, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz” elnevezésű projekt keretében.

A pályázat célja közösségi funkciókat szolgáló tevékenységek megvalósítása és közösségi terek kialakítása volt.

A Szociális célú városrehabilitációs projekt keretében **a vasútállomás környéke, a Veszprémy tér, és a Szederjes egykori területe újult meg teljesen.** A Veszprémy téren térkövel burkolt sétány és parkosítás történt. A megújult Veszprémy tér 2015. június 4-én került átadásra.

A projekt keretében a Vénkert utcán található Önkormányzati tulajdonú telkekre közösségi célt szolgáló építmények létesültek. A megépült **Közösségi Házban** irodák, illetve egy nagyobb méretű, konferenciák megtartására alkalmas terem is kialakításra került. A Közösségi Ház ünnepélyes átadására 2015. szeptember 25-én került sor.

A Közösségi Ház mellé egy sportkomplexum épült, mely szabadtéri, füves labdarúgó pályát, aszfaltozott kosárlabda pályát és futópályát, játszóteret, kondiparkot, fedett vívótermet foglal magában. Az új létesítményekhez vezető utakat, a Vasút és Vásártér utcákat teljes hosszukban aszfaltburkolattal láttuk el.

A beruházás a város szociálisan leszakadt városrészén valósult meg, a pályázat előkészítése során a lakossági felmérés egyértelműen alátámasztotta, hogy a fejlesztendő területen igény mutatkozik különböző sportolási lehetőségeknek helyet adó létesítmények kialakítására. A Vívóterem, edzőterem, kosárlabda pálya, kis élőfüves focipálya, szabadtéri kondipark kialakításával **biztosítjuk az akcióterületen élő, túlnyomórészt hátrányos helyzetű lakosság számára a megfelelő sportlétesítményeket, melyek erősítik a helyi lakosság szociális kohézióját.**

A vívóterem kivitelezés teljes költsége közel 121 millió forint volt, melyből 108 millió forint Európai Unió forrásból kerül finanszírozásra. A kivitelezés további költségeit 12 millió forint összegben a Magyar Vívó Szövetség támogatta, így az Önkormányzat esetében nem volt szükséges saját forrás biztosítására. A Magyar Vívó Szövetség további 3 millió forint létesítmény fenntartási támogatást biztosított, így tovább javult az épület felszereltsége.

A Sportkomplexum ünnepélyes átadására 2015. szeptember 26-án került sor a Hadházi Káposztás Napok gasztronómiai rendezvény alkalmával.

A város célja a látványos fejlesztési elem megvalósításával, hogy pozitív hatással bírjon a helyi hátrányos helyzetű lakosság életminőségére, szociális, társadalmi helyzetének javítására, társadalmi integrációjára.

„A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg.”

Közreműködő szervezet neve: Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft.
ROP K SZ

2. „Hajdúhadház – út a jövőbe” projekt

Az ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0013 kódszámú, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz” elnevezésű projekt keretében valósult meg a „Hajdúhadház – út a jövőbe” projekt.

Az ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0013 kódszámú, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz” elnevezésű projekt keretében Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014. március 14-én megbízási szerződést kötött a Hajdúvitéz Kft-vel (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 14. szám) az alábbi tevékenységek megvalósítására:

- az érintett lakosság bevonását, a város rehabilitációs tevékenységek helyi elfogadását célzó akciók, a helyi kötődést és identitást erősítő akciók szervezése,
- munkaerő-piaci beilleszkedést és a hátrányos helyzetű gyermekek iskolai felzárkózását elősegítő tevékenységek, képzési, oktatási programok.

A „Hajdúhadház – út a jövőbe” című rendezvény megvalósítására 2015. május 22-én került sor.

A város számos kiegészítő – a fejlesztések hatását és fenntarthatóságát elősegítő beavatkozást, úgynevezett „soft elemet” valósított meg.

A programalapon kívüli „soft” tevékenységek keretében megvalósításra került feladatoknak a fejlesztési célokhoz való kötődése biztosított volt. **A cél az volt, hogy olyan programokat szervezzünk, a lakosság számára, melyek a helyi identitás érzetét segítik elő.** Ettől a kezdeményezéstől várjuk, hogy **pozitív irányba mozduljon el Hajdúhadház megítélése városunkon kívül is, valamint a hajdúhadházi lakosok közösségformálásának felélénkítését, társadalmi integrációjának előre lendülését és a helyi kötődést segítjük.**

A „Hajdúhadház – út a jövőbe” címmel jelentős, hasonló helyzetű városok küldötteivel való tapasztalatcserét lehetővé tévő rendezvényt szerveztünk, a település helyi értékeit bemutató kiállítással egybekötve. A rendezvény fő célja a településről a köztudatban élő kép javítása, a település pozitív üzenetének eljuttatása a megyében élők felé: „Hajdúhadház a lehetőségek városa.”

A rendezvényre nemcsak Hajdúhadhárról, hanem a környező településekről is érkeztek látogatók, összesen 105 fő jelent meg.

A rendezvény alkalmával jelent meg a „Hajdúhadház – út a jövőbe – Hajdúhadház helyi értékei” című kötet is.

3. „Munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok” projektem

Az ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0013 kódszámú, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz” elnevezésű projekt keretében valósult meg a „Munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok” projektem.

A program közvetlen célcsoportja a pályázat akcióterületén élő, alacsony iskolai végzettségű, vagy elavult, nem piacképes szakképzettséggel rendelkező munkanélküli emberek voltak, akiknek sem érettségi bizonyítványa, sem szakközépiskolában, szakmunkásképző iskolában, szakiskolában szerzett szakképzettsége nincs, vagy szakképzettségüknek megfelelő vagy azzal rokon munkakörben nem volt munkaviszonyuk. A célcsoporton belül kiemelten kezeltük azokat az eseteket, ahol a családban már több generációs a munkanélküliség.

A program során feltártuk a programba jelentkezők alap képességeit, készségeit, személyiségjegyeit, amelyre alapozva személyre szabott fejlesztési szolgáltatásokat tudunk megvalósítani. A személyre szabott szolgáltatások nagyobb lehetőséget adtak a fejlődésre, ezáltal a programban résztvevő nagyobb biztonsággal fog tudni érvényesülni a munkaerőpiacon. A résztvevők kiválasztásánál szem előtt tartottuk az esélyegyenlőség biztosítását, a szolgáltatások elérhetőségét, de közülük is különösen a

- 45 év feletti nők, 50 év feletti férfiak,
- a fogyatékkal élő, illetve megváltozott munkaképességűek,
- a hátrányos helyzetű, az iskolarendszertől lemorzsolódott fiatalok, pályakezdők,
- a gyógyult vagy gyógyulófélben lévő szenvedélybetegek,
- tartós munkanélküli emberek lettek előtérbe helyezve, akik a projektbe való jelentkezés időpontjában a megyei munkaügyi központok kirendeltségein legalább 12 (fiatalok esetén 6) hónapja nyilvántartott (regisztrált) munkanélküli emberek, köztük elsősorban pályakezdők és/vagy romák bevonása volt a cél.

Előkészítő szakasz megvalósulása:

a) A program a **partnerek és a munkatársak felkészítésével kezdődött** 6 elméleti és 6 gyakorlati óra keretében. A felkészítés tartalma a következő volt:

- szervezési feladatok és gyakorlatok,
- ütemezett projektmegvalósítási terv elkészítése,
- együttműködési keretek, szabályok megalkotása,
- csapatépítés.

b) A **célcsoport felkutatása, bevonása és motiválása** érdekében a célcsoport által látogatott intézményekben illetve a nyilvánosság számára is információs napokat tartottunk, szóróanyagokat, plakátokat helyeztünk el. Személyesen is felkerestük az érintett akcióterületen élőket. A személyes megkeresés bizonyult a leghatékonyabb elérési, motiválási formának. A személyes kapcsolat létrejötte után a kiírásban szereplő kritériumok alapján kiválasztottuk a program résztvevőit, majd együttműködési megállapodást kötöttünk a projektben való részvételről.

c) Ezt követően **egyéni állapot-, helyzet- képesség és szükségletfelmérést végeztünk.** Interjú készítésével és különböző tesztekkel feltártuk a munkanélküli ügyfél (elhelyezkedési-) problémáit, jelenlegi helyzetét, képességét, készségét és személyiségjegyeit, motivációját, valamint külső környezeti adottságokat (erőforrás, gátló tényező).

d) A felmérés eredményeit alapul véve személyre szabott egyéni személyes fejlesztési tervet és rövid távú élet pályatervet készítettünk. A projektben való részvétel önkéntes volt.

A projekt keretében szervezett képzések megvalósulása:

1. Felzárkóztató, reintegráló tréning

A tréning célja a programban résztvevők felzárkóztatása volt, hogy alkalmassá váljanak a szakképzettség megszerzésére. A képzés időtartama 50 óra volt. Formája intenzív, csoportos.

Témakörei:

- Csoportismeret,
- Önismeret, emberismeret,
- Hatékony kommunikáció,
- Metakommunikáció fontossága
- Tanulástechnikák,
- Konfliktuskezelés, problémamegoldás,
- Stresszkezelés,
- Mentálhigiéné.

2. Tréning középkorú munkanélkülieknek

A tréning célja az volt, hogy gyakorlati ismereteket adjon a programban résztvevő tagok számára. Segítse a munkanélküliséggel járó kudarcélmények, traumák feldolgozását. Helyes önismeretre tegyenek szert a résztvevők, javuljon az önbecsülésük, a kommunikációs képességük. A képzés segítse az asszertivitásukat, a résztvevők lássanak rá a környezetükben található forrásokra és legyenek képesek tudatosan élni velük. A tréning időtartama: 30 óra. Formája intenzív, csoportos volt.

Témakörei:

- Munkaerő-piaci ismeretek,
- Munkahelyi kommunikáció,
- Önéletrajz,
- Motivációs levél,
- Álláskereső technikák.

3. Tréning pályakezdő munkanélkülieknek

A tréning célja az volt, hogy gyakorlati ismereteket adjon a programban résztvevők számára. Helyes önismeretre tegyenek szert a résztvevők, javuljon az önbecsülésük, a kommunikációs képességük. A képzés segítse az asszertivitásukat, a résztvevők lássanak rá a környezetükben található forrásokra és legyenek képesek tudatosan élni velük. A tréning időtartama 40 óra volt, formája intenzív, csoportos.

Témakörei:

- Munkaerő-piaci ismeretek,
- Munkahelyi kommunikáció,
- Önéletrajz,
- Motivációs levél,
- Álláskeresési technikák.

4. Tréning munkatársaknak:

A tréning célja az volt, hogy a programot megvalósító munkatársak képesek legyenek képességeiket, ismereteiket integráltan használni ügyfeleik érdekében. A tréning időtartama 20 óra volt, formája intenzív, csoportos.

Témakörei:

- Munkaerő-piaci ismeretek,
- Munkanélküliség, munkakeresés szociológiája,
- Munkanélküliség pszichés, szociális, testi hatásai,
- Munkanélküliség pszicho dinamikája, szakaszai, ismertető jelei
- Munkanélküliség problémájának kezelése,
- Rendelkezésre álló forrás rendszerek
- Felmérési és intervenciós technikák alkalmazása,
- Adatlapok, nyilvántartások, időbeli ütemezések készítése,
- Szituációs gyakorlatok, esetmegbeszélések,
- Segítő beszélgetés technikája,
- Hatékony kommunikáció
- Metakommunikáció,
- Konzultációs technikák.

5. Számítógép felhasználói tanfolyam

Az alapvető számítástechnikai ismeretek elsajátítása 2 csoportban illetve egyénileg történt.

Tematika:

- a) Windows: 12 óra
- b) Szövegszerkesztés: 12 óra
- c) Táblázatkezelés: 14 óra
- d) Prezentáció: 6 óra
- e) Az Internet használata: 12 óra.

4. „Munkaerő-piaci képzések megvalósítása” projekt

Az ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0013 kódszámú, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz” elnevezésű projekt keretében valósult meg a „Munkaerő-piaci képzések megvalósítása” projekt.

A „Munkaerő-piaci képzések megvalósítása” projekt keretében OKJ-s végzettséget nyújtó szaktanfolyamokon vehettek részt az előkészítő szakaszban részt vevő lakosok,

Targoncavezető, Földmunka-, rakodó-, és számítógép kezelő, valamint Parkgondozó szakmákban.

A képzésbe bevonásra került 9 fő targoncavezető, 7 fő földmunka-szállító és rakodógépes, valamint 6 fő parkgondozó hallgató. A hallgatók a Szakmai és Vizsgakövetelményeknek megfelelő bemeneti kompetenciákkal rendelkeztek.

Az elméleti képzés során elsajátították a munkavégzéshez elengedhetetlenül szükséges műszaki és biztonság-technikai alapismereteket.

A sikeres modulzáró vizsgát követően, az elméleti ismeretek birtokában megkezdődtek a gyakorlati képzések. A földmunkagép kezelő és targoncavezető képzés gyakorlati foglalkozásai Hajdúhadházon a volt Unifa Kft. telepén zajlottak, kiscsoportos foglalkozási módszerek alkalmazásával. A képzés során a hallgatók elsajátították az adott gépek biztonságos kezelését és az azokkal történő munkavégzést.

A parkgondozó képzés esetén a hallgatók oktatása az általános alapozó ismeretekkel kezdődött. Ennek során megismertek az alapvető talajtani, éghajlati, talajművelési, tápanyaggazdálkodási, növényvédelmi, öntözési ismeretekkel. Megismertették a növénytermesztési és kertészeti alapfogalmakat, és azok helyes használatát. Az általános ismeretek után részletes szakmai ismereteket sajátítottak el.

A megszerzett képzettség elsajátításával a bevontak képesek lesznek önállóan a parkokban kialakítandó díszítőelemek megtermelésére, esetleges pótlására és azok éven belüli vagy éven túli ápolására.

A növénytermesztési ismeretek mellett alapvető munkavédelmi, környezetvédelmi, és gépészeti ismereteket is szereztek, megismerték a biztonságos munkavégzés alapvető szabályait, valamint a munkabaleset bekövetkezésekor kötelező teendőket. Kiemelt volt a környezetvédelem és a környezeti fenntarthatóság. A gépészeti ismeretek között megtanulták használni mindazokat a munkagépeket, amelyekkel a parkfenntartói munkájuk során találkozhatnak.

A sikeres modulzáró vizsgát követően a hallgatók állami vizsgát tettek. A Targoncavezető és a Földmunka rakodó- és szállítógép kezelő képzések vizsgáztatása 2015. szeptember 21-én sikeres OKJ-s vizsgával zárult. 14 hallgató sikeres vizsgát tett.

A Parkgondozó képzés 2015. szeptember 23-án írásbeli, 2015. szeptember 29-én szóbeli vizsgával zárult. 5 személy sikeres vizsgát tett.

Utógondozás

A program céljának még eredményesebbé tétele érdekében az új szakmát elsajátított résztvevők körében fontosnak tartottuk az utógondozás megvalósítását. A vizsga után újabb kiscsoportos tréninget szerveztünk számukra, ahol a csoportmódszer segítségével feldolgozhatták az elmúlt időszak történéseit, változásait, a tanulással, az iskolai sikerrel kapcsolatos élményeiket. A tréning során a csoporttagok közösen kutatták fel azokat a hibákat, amelyeket a kollektív céljaik elérése során, illetve a feladatok kiválasztásában és megoldásában elkövettek. A foglalkozáson az új szakmai ismeret birtokában a csoportvezető segítségével reális terveket készítettek maguknak a résztvevők. Mindezek a technikák segítettek felépíteni bennük a helyes önismeret irányát. Így fokozatosan jutnak el oda, hogy a sikert már nem a véletlennek, hanem a saját kompetenciáiknak, képességeiknek tulajdonítják

– ez a motiváció helyes gyakorlata, amikor az önismeret, önbecsüléssé alakul. A résztvevők a tréningen megerősítést nyertek, hogy képességeik sokat fejlődtek és azok tovább is fejleszthetőek.

A tréning jó alkalom volt arra is, hogy visszajelzést kapjunk a program egyes elemeinek hasznosságáról, hatékonyságáról a résztvevők szemszögéből megvilágítva.

A tréning fő célja a munkába állás motiválása volt a résztvevők körében. Teszteket és kérdőíveket töltöttek ki, amelyek segítettek az egyéni motivációs tényezőket feltárni, azokat rangsorolni.

A tréning után az utógondozás keretében még egy évig szakmai segítséget nyújtunk a programban résztvevőknek, amelynek keretében segítjük egyéni álláskeresésüket, új munkahelyük megtartását.

2.3.5. Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések Hajdúhadházon

Hajdúhadház Város Önkormányzata az **ÉAOP-5.1.1/D-12-2013-0017. számú „Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések Hajdúhadházon”** című projekt keretében közel 850 millió forint összegű támogatásban részesült. A projekt 100 %-ban az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg. Közreműködő szervezet neve: Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. A pályázat eredményeként teljesen megújult a Városközpont, valamint egy szociálisan és infrastrukturálisan elmaradott városrész felzárkózására, kiemelkedésére nyílt lehetőség.

A **Csokonai Művelődési Ház** 442 millió forint, 100%-os intenzitású támogatást elnyerő fejlesztés egyike volt. A városközpontban az épület kívül-belül megújult, az épület alagsorában új közösségi tér alakult, így az intézmény működésében is új lehetőségek nyíltak. Állandó programokat biztosítottunk a Művelődési Házban: kézműves tanfolyamok, kamaraszínház, amatőr színjátszó kör és játszóház nyújtott lehetőséget a szabadidő hasznos eltöltésére.

A Kossuth utcán található, előtte beépítetlen füves területen 2015-ben egy 400 férőhelyes **Szabadtéri színpad és Rendezvénytér** is megépítésre került. A 2015. szeptemberi városi rendezvényen már új, színvonalas rendezvényhelyszínként szolgálta a hajdúhadházi lakosok kulturált kikapcsolódását.

Az **Égerházi Emlékház** régóta esedékes felújítása is megvalósult, a festőművész örökségéhez méltó kiállító-teremmé és alkotóházzá alakult, ahol állandó és időszakos kiállítások mellett rendszeres művészeti és kézműves tevékenységnek is otthont ad az épület.

A pályázat lehetőséget adott arra, hogy az elkészült infrastrukturális elemeket folyamatosan megtöltsük kulturális rendezvényekkel, biztosítva azok kihasználtságát.

A meglévő játszótéren kulturált köztéri WC-t, pelenkázót és **játszóházat alakítottunk ki**. A Béke utcán eddig parkként használt **régi játszótér visszanyerte eredeti funkcióját**, egy teljesen új, EU konform létesítményt adtunk át a gyerekeknek a projekt megvalósításával.

A pályázat keretében a Mester utcán található, elhanyagolt volt **ÁFÉSZ** épület is hasznosult, megtörtént a közel 200 m²-es épület teljes rehabilitációja (2014. évben). Az épület

felújításával az ügyfelek egy helyen, kulturált környezetben intézhetik szociális ügyeiket, mivel a Polgármesteri Hivatal Szociális irodái költöztek át az elkészült épületbe.

A pályázat megvalósításában konzorciumi partnerként vett részt a Piramis Italkereskedés, így lehetőség nyílt telephelyének teljes felújítására is.

A Bocskai téren tovább folytattuk a park felújításával megkezdett fejlesztéseket, a tér két oldalán a parkolók és járdák felújításával lett teljes a központ rehabilitációja. Célunk volt, hogy a város egy élhető, kulturált kisvárossá váljon, melynek utcáin jó érzéssel megy végig az ide látogató és a helyi lakos egyaránt. Összesen, több mint 1000 m járdaszakasz épült ki, vagy újult meg. További parkolóhelyek, összesen 25 db, került kialakításra a Jókai utcán is.

2.3.6. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során korábban beazonosított problémák felülvizsgálata

A célcsoport vonatkozásában korábban beazonosított problémák:

1. Magas a 21-25 éves korosztály munkanélkülisége, a nyilvántartott álláskereső háromnegyede szakképzetlen
2. A nyilvántartott álláskereső és a szegregátumokban élők alacsony iskolai végzettsége, analfabetizmus
3. A mélyszegénységben élők kevésbé veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat, szűrő vizsgálatokat, prevenciók ellátásokat. A célcsoportra rossz egészségügyi állapot jellemző.

A felülvizsgálat eredményeképpen megállapításra került, hogy a korábban beazonosított problémák jelenleg is aktuálisak, a célcsoportot érintően új, korábban nem azonosított probléma nincs.

A korábban beazonosított problémákhoz kapcsolódó fejlesztési lehetőségek jelenleg is aktuálisak, helytállóak.

2.4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Hajdúhadház Város állandó lakosainak száma 2016. december 31-én 13458 fő volt, melyből 6771 nő és 6687 férfi.

A 0-18 éves gyermekek száma 3817 fő, melyből 1972 férfi, 1845 nő. Látható, hogy a teljes lakosság 28,36 %-a kiskorú.

Hajdúhadház állandó lakosainak száma életkor és nemek szerint 2016. december 31-én			
Életkor	Férfi	Nő	Összesen
0 -3	441	413	854
4-14	1073	1041	2114
15-18	458	391	849
19-62	4090	3827	7917
63-	625	1099	1724
Összesen	6687	6771	13458

2.4.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A 2016. december 31. napján 731 család 2633 gyermeke volt jogosult a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.

A 2016. évben 2665 fő volt az ellátást kérők száma, melyből 32 kérelmet kellett elutasítani.

Az elutasítás okai:

- 14 fő esetében az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogszabályban előírt jövedelemhatárt,
- 11 fő esetében azért kellett a kérelmet elutasítani, mert a kérelem idő előttinek minősült, (a vonatkozó jogszabály által a kérelem benyújtása legkorábbi időpontjaként meghatározott időpont előtt került sor a kérelem benyújtására)
- 7 fő nagykorú esetében a jogszabályban meghatározottak szerint az adott időszakban nem volt jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre felhasznált összeg 2016-ban 30.079.000,- Ft volt.

A 2016. december 31. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül 16 gyermek tartósan beteg, fogyatékos. Az érintett családok 55,54 %-ában nevelkedett 3 vagy annál több gyermek. 2016. december 31. napján összesen 315 egyedülálló szülő gyermeke részesült az ellátásban.

Az ellátásban részesülő gyermekek és a 0-18 éves gyermekek (3817 fő) számát összevetve megállapítható, hogy Hajdúhadházon a gyermekek 68,98 %-a részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

A 2016. évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek jogosult volt a Gyvt. 21/B. §-ában meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre, és ha megfelelt a Gyvt. 21/C. §-ában foglalt feltételeknek, akkor jogosult a szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére, a Gyvt. 20/A. §-ában meghatározott

természetbeni támogatásnak, valamint a Gyvt-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A 2016. évben a Gyvt. 20/A. §-a alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 01-jén fennállt (a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel), valamint a tárgyév november 01-jén fennállt (a tárgyév november hónapjára tekintettel) természetbeni támogatást nyújtott fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma életkor szerint
2016. december 31-én**

Megnevezés	- 6	7 - 14	15 - 18	19 -	Összesen	Ebből: 18. életévét betöltött
Gyermekek száma	913	1152	521	47	2633	135
Ebből: tartósan beteg, fogyatékos	7	9			16	

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a gyermekek száma szerint 2016. december 31-én

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy annál több	Összesen
	gyermekes családok száma					
Családok száma	143	182	155	148	103	731
Ebből: egyedülálló szülő	51	79	76	67	42	315

2.4.2. Települési támogatás

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait a 2/2015.(II.13.) önkormányzati rendeletében állapította meg.

Az önkormányzati rendeletben foglaltak szerint a települési támogatás keretében igényelhető támogatások:

- a) Lakhatási támogatás
- b) Gyógyszertámogatás
- c) Rendkívüli települési támogatás.

A gyógyszer támogatás kizárólag pénzbeli formában, míg a lakhatási támogatás és a rendkívüli települési támogatás természetbeni és pénzbeli formában is nyújtható, az eljáró hatóság döntése alapján.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 2/2015.(II.13.) önkormányzati rendelete alapján rendkívüli települési támogatásban az a személy részesülhet, aki létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzd, és emiatt önmaga, illetve családja létfenntartásáról más módon nem tud gondoskodni.

Az önkormányzati rendelet alkalmazásában

1. Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet különösen:

- a) hirtelen fellépő betegség, baleset, gyógyászati segédeszköz beszerzése,
- b) hozzátartozó halála,
- c) ellátatlan marad (munkaviszony megszűnése, NYUFI, önkormányzat, MÁK által folyósított ellátás megszűnése),
- d) a családot ért elemi kár, a lakhatás körülményeiben elemi csapás, vagy humanitárius katasztrófa miatt bekövetkezett körülmény, mely a kérelmező vagy családtagja, családtagjai életét, egészségét, kiskorú gyermekének egészséges értelmi, érzelmi fejlődését veszélyezteti,
- e) kérelmező sérelmére elkövetett bűncselekmény, szabálysértés miatti élethelyzet,
- f) szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások.

2. Időszakosan bekövetkező, vagy tartósan fennálló létfenntartási gond különösen:

- a) krónikus betegség miatti gyógykezelés, gyógyászati segédeszköz beszerzése, gyógyszeres szükséglet,
- b) közüzemi szolgáltatás éves elszámoló számla kifizetése, kikapcsolt közüzemi szolgáltatás újra üzembe helyezése,
- c) nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetőleg a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése,
- d) a gyermek hátrányos helyzete miatt a család anyagi segítségre szorul.

Az önkormányzati rendelet alapján rendkívüli települési támogatásra az jogosult, akinek háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem

- a) egyszemélyes háztartás esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át,
- b) kétszemélyes háztartás esetén a 180 %-át,
- c) három, illetve több személyes háztartás esetén a 150 %-át.
nem haladja meg.

A rendkívüli települési támogatás formái 2016. évben:

- a) alkalmanként adott segély pénzbeli ellátásként,
- b) természetben nyújtott ellátásként adható a család szükségletét szolgáló gazdálkodást segítő támogatás,

- c) az elhunyt hozzátartozó eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként nyújtott támogatás,
d) rendkívüli gyógyszersegély.
e) 2016. március 1. napjától természetben nyújtott ellátásként adható az oltással és transzponderrel nem rendelkező ebek tulajdonosai számára az oltás és a transzponder beültetés költsége. A támogatás egy eb esetében egyszer – a transzponder beültetéssel egy időben – igényelhető.

Az a), b) és d) pontokban meghatározott támogatás egy alkalommal folyósított összege, természetben nyújtott ellátás esetén annak pénzbeli ellenértéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át nem haladhatta meg. Az egy alkalommal folyósított segély összege nem lehetett kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 10%-ánál.

A települési támogatás adatai 2016. évben								
		Támogatásban részesített személyek száma			Támogatási esetek		Felhasznált összeg (E Ft, kerekítve)	
		Összesen	Pénzbeli	Természetbeni	Pénzbeli	Természetbeni	Pénzbeli	Természetbeni
Egyszer részesült			1753	204	1753	204	8038	1960
Kétszer részesült			923		1846		11967	
Háromszor vagy többször részesült			116		348		1743	
Havi rendszerességgel részesült			34		237		1398	
Összesen:		3030	2826	204	4184	204	23146	1960
Ebből:	Lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez	1120	1120		2234		13836	
	Gyógyszerkiadások viseléséhez	34	34		237		1398	
	Rendkívüli települési támogatás (Szt. 45. § (3) bekezdés)	1876	1672	204	1713	204	7912	1960

A 2016. évben Hajdúhadház Város Önkormányzata Polgármestere 3030 főt 4388 alkalommal részesített települési támogatásban. A települési támogatásra felhasznált összeg 2016. évben 25.106.000,- Ft volt.

A települési támogatáson belül összesen 1876 fő 1917 esetben részesült rendkívüli települési támogatásban. A rendkívüli települési támogatásra felhasznált összeg 2016. évben 9.872.000,- Ft volt.

A támogatásban részesültek közül **2016. évben 58 fő kapott kiskorú részére rendkívüli települési támogatást** (szemüvegvásárlás, orvosi kezelés, tápszer, kapcsolattartás, gyógyszer, iskolai tanulmányokkal kapcsolatos költségek, gyógyászati segédeszköz, elmaradt iskolai térítési díj befizetésére).

Hajdúhadház Város Önkormányzata Polgármesterének 2016. évben összesen 34 fő rendkívüli települési támogatás iránti kérelmét kellett elutasítani. Az elutasítások oka, hogy a beadott dokumentumok alapján- vagy éppen ezek hiánya miatt – nem volt megállapítható a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet.

A támogatást kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adat a rossz anyagi helyzet. Hajdúhadházon a támogatott családok több mint felében a szülők munkanélküli ellátásokból élnek illetve nem rendelkeznek semmilyen jövedelemmel, ezért egy-egy váratlan kiadás, betegség, magasabb közüzemi számla létfenntartási gondokat okozhat.

2.4.3. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője 2016. évben 85 gyermek (ebből 6 nagykorú) esetében állapította meg, hogy hátrányos helyzetű, 2006 gyermek (ebből 85 nagykorú) esetében, hogy halmozottan hátrányos helyzetű.

Összesen 4 fő (kiskorú) esetében kellett a kérelmet elutasítani, tekintettel arra, hogy a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott feltételek közül egyik feltételnek sem felelt meg.

2.4.4. A gyermekétkeztetés megoldásának módjai

Hajdúhadházon a gyermekétkeztetésben három konyha (2016. augusztus 31. napjáig a Hajdúhadház Városi Önkormányzat Városgondnoksága által működtetett, 2016. szeptember 1. napjától a Hajdúvítez Kft. által működtetett) és a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde konyhája vett részt. Kettő konyha az iskolai nevelésben résztvevő, egy konyha az óvodai nevelésben, egy konyha a bölcsődei nevelésben résztvevő gyermekek számára főz.

Hajdúhadházon az önkormányzat fenntartásában három óvoda működik, melyek az Aranykapu Óvoda, a Három Szirom Óvoda és a Szivárvány Óvoda.

Aranykapu Óvoda

Az Aranykapu Óvodában a 2016. évi statisztikai adatok alapján, 150 férőhelyen 166 fő volt. Ebből 1 SNI-s gyermek volt, aki plusz 2 főnek számítottak, így összesen 167 gyermek volt a hat csoportban. Az óvoda kihasználtsága ebben az időszakban így 110 %-os volt.

Csoportlétszám és kihasználtság a 2016/2017. nevelési évben az Aranykapu Óvodában

	Süni	Katica	Maci	Manó	Napsugár	Csillag
Csoportlétszám	29	28	28	28	26 1 fő SNI	27
Kihasználtság (SNI-s gyermekek figyelembe vételével)	116 %	112 %	112 %	112 %	108 %	108 %

Az Aranykapu Óvodában 2016. évben 166 gyermek volt jogosult ingyenes étkezésre.

Három Szirom Óvoda

A 2015/2016. nevelési év végén, 175 férőhelyen 175 gyermek volt, így a férőhelyek kihasználtsága 100 %-os volt. Összesen 175 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, 172 gyermek kedvezményben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 148 gyermek részesült. A Három Szirom Óvodába járó hátrányos helyzetű gyermekek száma 73 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 75 fő volt.

A 2016/2017. nevelési év október 01-jei statisztikai adatai szerint 175 férőhelyen 180 gyermek volt, így a kihasználtság 102,8 %-os volt. Összesen 180 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben 178 gyermek részesült kedvezményes étkezésben. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 139 gyermek részesült. A Három Szirom Óvodába járó hátrányos helyzetű gyermekek száma 6 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 82 fő volt.

Szivárvány Óvoda

A Szivárvány Óvodában az ellátott gyermekek száma a 2016. évben éves szinten 189 fő. A férőhely kihasználtsága 108 %-os volt. Év közben a létszámban változások történtek a családok költözései miatt, de a létszám ebből kifolyólag kiegyenlítődtől maradt.

Az óvodában a 2016. évben éves szinten 145 fő vett részt a gyermekétkeztetésben, melyből 145 fő ingyenesen étkezett.

A fenti adatokból kitűnik, hogy az óvodák jó kihasználtsággal működnek. Az önkormányzatnak, mint fenntartónak rendkívül fontos feladata, hogy zavartalan működésüket biztosítsa.

Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 2016/2017. tanév első félévi statisztikai adatai szerint az intézményben 1061 gyermek tanul.

A 2016/2017. tanév első félévi statisztikai adatai alapján a tanulólétszám megoszlása a következőképpen alakult:

Feladatellátási hely	Férőhelyek száma	Tanulólétszám	Kihasználtság
Bocskai tér 14. szám	850 fő	577 fő	67 %
Szilágyi Dániel u. 2-4. szám	770 fő	429 fő	55 %
Rákóczi utca 50. szám	160 fő	55 fő	34 %

Alsó tagozatos tanulók száma 524 fő, a felső tagozatos tanulók száma 537 fő.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók száma összesen 745 fő.

A sajátos nevelési igényű (a továbbiakban: SNI) gyermekek száma 84 fő, ebből 20 fő beintegrált SNI-s.)

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM-es) tanulók száma 328 fő.

Az alapfokú művészeti oktatásra 333 fő jár, ebből kiemelten tehetséges a tanulók 50 %-a.

Magántanulók száma 42 fő.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 992 fő.

Napközis/iskolaotthonos gyermekek száma 628 fő. Tanulósobai foglalkozást igénybe vevő gyermekek száma 68 fő.

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2016. október 1-jei statisztikai adatok alapján		
	Hátrányos helyzetű gyermekek száma (2H)	Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (3H)
Hajdúhadház, Bocskai tér 14. szám alatti székhelyen	17	405
Hajdúhadház, Szilágyi Dániel u. 2-4. szám alatti intézményegységben	3	371
Hajdúhadház, Rákóczi u. 50. szám alatti intézményegységben	1	51
Összesen:	21	827

A 2016. évi adatok alapján az iskolában 1041 fő vett részt az étkeztetésben, melyből 100 %-os támogatásban részesült 1011 fő, 50 %-os támogatásban 14 fő és teljes térítési díj megfizetésére volt köteles 16 fő.

2.4.5. Szünidei gyermekétkeztetés

Hajdúhadház Város Önkormányzata a 2016. évben a tavaszi szünidőben 1698 gyermek, a nyári szünidőben 1750 gyermek, az őszi szünidőben 1626 gyermek, míg a téli szünidőben 1655 gyermek részére biztosította az ingyenes, napi egyszeri meleg étkeztetést (ebéd).

2.4.6. Gyermekjóléti szolgáltatás

2016. január elsejétől az intézmény teljes átalakuláson ment keresztül, mind szervezeti, mind szakmai vonatkozásban. A 2015. évi CXXXIII. törvény rendelkezése alapján a családsegítés 2016. január 1. napjától kizárólag a gyermekjóléti szolgáltatással integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet. Települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében.

Ezért a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2015. december 31. napján jogutóddal megszüntetésre került. A költségvetési szerv által ellátott családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatokat 2016. január 1. napjától Hajdúhadházon a Hajdúhadház Város Önkormányzata által alapított **Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/B. szám) látja el.

A jogszabályváltozás új alapokra helyezte a gyermekjóléti és családsegítői feladatellátást. A családsegítésre vonatkozó szabályokat továbbra is a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), a gyermekjóléti szolgálat és központ feladatait pedig a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) tartalmazza. A két törvény szakmai végrehajtási rendeletében került szabályozásra a részletes szolgáltatástartalom, valamint a feladatellátás tárgyi és személyi feltételei.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ személyi feltételei:

A szervezeti egységek létszáma, feladatkörök

Család és Gyermekjóléti Szolgálat		Család és Gyermekjóléti Központ	
		Intézményvezető/ezetmenedzser	1 fő
Szakmai vezető/családsegítő	1 fő	Szakmai vezető/ezetmenedzser	1 fő
családsegítő	8 fő	ezetmenedzser	6 fő
		szociális asszisztens	1 fő
		tanácsadó	1 fő
Összesen:	9 fő		10 fő

A Központnál 1 fő tanácsadó és 1 fő esetmenedzser munkakör jelenleg betöltetlen, illetve GYES-en lévő munkatárs helyettesítése nem megoldott. 2016 évben az intézményben 2 fő nyugdíjba vonult, 1 fő GYED-re ment, 4 fő jogviszonya pedig megszűnt. Így 7 szakember munkáját - míg nem sikerült betölteni az üres helyeket- a meglévő kollégák végezték, sokszor erőn felül is.

A területet egyébként is a szakmai elvándorlás jellemezte 2016. évben a jogszabályváltozás miatt, így nem volt könnyű a szakemberek toborzása.

Az intézmény tárgyi feltételei:

Az intézmény minden szakmai követelménynek maximálisan megfelel. Biztosítva van a kliensek számára a segítő beszélgetésekhez szükséges intim környezetet, a várakozás. Az intézményben elkülönül egymástól a két szakmai egység a dolgozó szobák és az ügyfélfogadó helyiségek tekintetében. A közösségi helyiségek közös használatban vannak. A technikai felszerelés megfelelő, minden dolgozó saját számítógéppel rendelkezik, az ügyfélfogadásra kijelölt irodák szintén számítógéppel, internettel, megfelelő technikai berendezéssel felszereltek.

Az épület tömegközlekedéssel és egyénileg is jól megközelíthető, bár eléggé kiesik a városközponttól. Akadálymentesítése a törvényi feltételeknek megfelel.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ alaptevékenységei:

1. Család- és Gyermekjóléti szolgáltatások (Hajdúhadház közigazgatási területén)
2. Család- és Gyermekjóléti Központ (Hajdúhadházi Járás egész területén)
3. Szakképző iskolai tanulók szakmai gyakorlati oktatásával összefüggő működtetési feladatok

1. Család- és Gyermekjóléti szolgálat:

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szociális törvény) 64.§-a szerinti **családsegítés** feladatait: a szolgáltató működési területén a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás biztosítása.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja továbbá a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekvédelmi Törvény) 39. §-a és 40. §-a szerinti **gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat**: a szolgáltató működési területén a gyermek testi és lelki egészségének, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez nyújtott szolgáltatás biztosítása.

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el. A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás elősegíti a szociális munka eszközeivel és módszereivel (család gondozás) a problémák komplex módon való kezelését, a családokban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását, mely magába foglalja a megelőzést, a probléma feltárását, a problémamegoldást. Módszerek: információnyújtás, tanácsadás, ügyintézésben segítségnyújtás, adományok közvetítése.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működtet. A jelzőrendszer havonta egy alkalommal találkozik, ahol a különböző jogszabályokat az aktuális problémákat egyeztetjük, a felmerült szükségletekre megpróbálunk megoldást találni.

A család- és gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést szervez. Erre 2016 évben 13 alkalommal került sor. Témái: fejtetvesség és egyéb fertőző bőrbetegségek, igazolatlan hiányzás és azok jogkövetkezményei.

A jelzőrendszer az alábbi közös tevékenységeket valósította meg az elmúlt évben:

Esetkonferencia: 75 alkalommal (126 gyermek)

Esetmegbeszélés: 19 alkalommal

Közfoglalkoztatotti tájékoztatók 12 csoportnak

Rendhagyó osztályfőnöki órák tartása: 7 osztálynak

Szülői értekezlet: 4 alkalommal
Jogszabályváltozásról információnyújtás
Gyermekvédelmi koncepció kidolgozásában közreműködés

Éves szakmai tanácskozás megszervezése és lebonyolítása 2016. február 23-án.

A szakmaközi egyeztetések során sor került az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködésének koordinálására, munkánk összehangolására.

A szakmaközi együttműködés megerősödése és a közös feladatellátás lehetőségeinek még jobb kihasználása jellemezte a tavalyi évet.

A gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer működtetése körében intézményünk a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszéléseket szervezett.

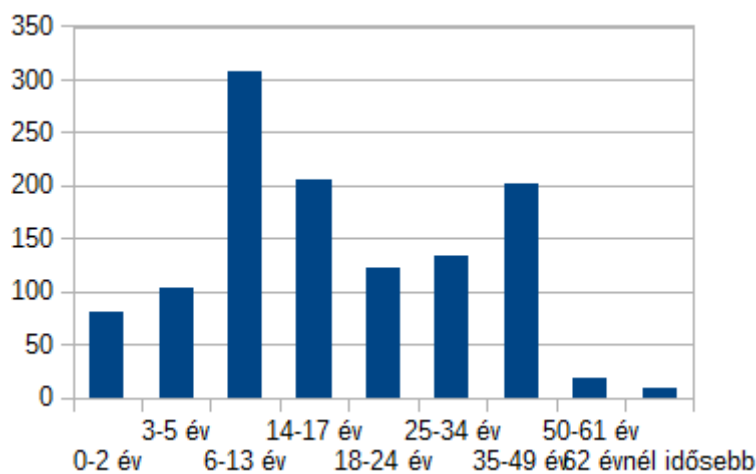
A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál 2016 évben megjelent személyek száma:

Együttműködési megállapodás alapján: 1214 fő (360 család)

Tanácsadottként megjelentek száma: 811 fő (181 család)

Egyszeri alkalommal igénybe vett szolgáltatás: 1480 fő (597 család)

A szolgálatnál együttműködési megállapodás alapján megjelent személyek száma nem és korcsoport szerint: 589 férfi és 625 nő

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma elsődleges probléma szerint:

Probléma típusa	0-17 éves	18-
Életviteli	68	49
Családi-Kapcsolati konfliktus	27	23
Családon belüli bántalmazás	5	1

Elhanyagolás	443	
Ebből oktatási, nevelési	293	
Gyermeknevelési	186	189
Gyermekintézménybe való beilleszkedés	18	
Magatartászavar, telj. zavar	68	
Fogyatékoság	2	
Lelki-mentális	18	6
Egyéb egészségi probléma	10	2
Foglalkoztatással kapcs.	2	2
Anyagi	50	32
Ügyintézésel kapcsolatos	11	
Információ kéréssel kapcsolatos	2	

A szakmai tevékenységek adatai:

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	705	482
Segítő beszélgetés	2151	590
Tanácsadás	1144	588
Ügyintézéshez segítségnyújtás	937	709
Konfliktuskezelés	15	17
Kríziskezelés	15	8
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez pénzbeli	31	22
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez természetbeni	8	14
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	44	44
Ebből átmeneti gondozásba	16	11
Közvetítés Központoz	39	14
Szociális segítő tevékenység saját ügykörben	1676	582
Szociális segítő tevékenység	1031	256

Egyéni gondozási-nevelési terv megvalósításába központ által bevonva		
Szociális válsághelyzetben lévő kiskorú várandós anya gondozása	14	9
Esetkonferencia	75	82
Esetmegbeszélés	19	24
Csoportmunka	148	141
Egyéni és csoportos készségfejlesztés		
Közösségfejlesztés		
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	263	262
Családlátogatás	2455	773
Adományközvetítés	521	427
Összesen:	11291	5055

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a szakmai tevékenysége során törekszik, hogy pontosan és határidőben történjenek a szakmai tevékenységek, a családok és gyermekek érdekeit szem előtt tartva. A szakmai munka során törekednek a multidiszciplináris együttműködésre, a rendszerszemléletre és a magas szakmai színvonalra.

A családgondozók a szociális segítőmunka keretében az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása, céljai elérése érdekében számba vették és mozgósították az igénybe vevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe.

A család- és gyermekjóléti szolgálat részére a problémajelzések döntő többsége a helyi köznevelési intézményekből érkezik. Az óvodákból a jelzések többsége igazolatlan mulasztásokról, tehát a gyermekek óvodáztatásának elhanyagolásáról érkezik. A szülők folyamatosan kapnak tájékoztatást az igazolatlan hiányzások jogkövetkezményeiről és a gyermek fejlődésére gyakorolt hatásáról, azonban ez nem jelent számukra visszatartó erőt a gyermekek elhanyagolása tekintetében. Az óvodába rendszeresen járó gyermekek esetében a higiénés problémák gyakoriak. A gyermekek ápolatlanok, ebből kifolyólag gyakran fertőző bőrbetegségektől (rüh, ótvar) és fejtetvességtől szenvednek. A bőrbetegségeket, tetvességet a szülők gyakran nem vagy késve kezelik, ami további kockázatokkal jár. Gyakran érkezik jelzés azzal kapcsolatosan, hogy a gyermekek ruházata piszkos, elhanyagolt vagy nem az évszaknak és a gyermek életkorának megfelelő.

Az igazolatlan hiányzások hátterében gyakran állnak anyagi okok pl. nincs cipő, kabát stb., emellett gyakori a gyermek egészségügyi ellátásának elhanyagolása, tehát a szülő nem viszi időben orvoshoz, emellett a betegség elhúzódását, súlyosbodását okozhatja, hogy a szülő nem váltja ki a felírt gyógyszert vagy azt nem megfelelően adagolja.

További problémaként jelentkezik az óvodákban, hogy a szülők a szülői értekezleten nem jelennek meg, nem érdeklődnek a gyermekről, aminek hátterében szintén az elhanyagoló magatartás áll.

Az intézményhez érkező problémajelzések kiemelkedő része a helyi általános iskolából érkezik. Az óvodában jelentkező problémákhoz hasonló gondokkal küzdenek az iskolában is. Jelentős az igazolatlanul mulasztó diákok száma, a gyermekek testi higiénéje, ruházatuk állapota kifogásolható, nagymértékű a fejtetvességgel fertőzöttség. A rendszeresen

megvalósuló tisztasági vizsgálatok eredményeként folyamatosan ugyanazok a gyermekek kerülnek kiszűrésre fejtetvességgel. Több olyan gyermek van, akinél a fejtetvesség problémája évek óta krónikusan fennáll, ami a szülők elhanyagoló magatartásának köszönhető.

Ezek a szülők nem működnek együtt az intézményekkel, szülői értekezleten nem jelennek meg, fogadóórán nem keresik a pedagógusokat, nem érdeklődnek gyermekük iskolai helyzetéről.

Az iskolából érkező jelzések jelentős részét teszik ki azok az adatlapok, melyek magatartásproblémákról, beilleszkedési nehézségekről, szocializációs problémákról, agresszivitásról számolnak be. A problémák oka esetenként a szocializáció hiánya, a rendszer- és szabálynélküli mindennapok, a rossz szülői minta és a nem megfelelő gyermeknevelési módszerek alkalmazása. A szülői elhanyagolás jelentősége is felmerül, hiszen a gyermekek egy része gyermekpszichiátriai kezelés alatt áll, rendszeresen kell gyógyszert szedniük, azonban a gyógyszerek nem mindig hatnak megfelelően, valamint az is előfordul, hogy a szülők nem megfelelően adagolják, vagy nem váltják ki a gyógyszert, nem viszik el a gyermeket kontrollvizsgálatra, a gyermek pszichés problémáit elbagatellizálják. A problémajelző adatlapokból kitűnik, hogy a pedagógusoknak nincs eszközük a gyermekek magatartásproblémáinak kezelésére.

Súlyos problémaként jelent meg az utóbbi években az iskoláskorú gyermekek körében a tudatmódosító szerek használata, melynek kezelésére fontos lenne prevenciós foglalkozások szervezése. Folyamatban van egy egészségfejlesztési program kidolgozása, mely az általános iskolás korú gyermekeket segítené, a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzésében, nagy hangsúlyt fektetve a drogprevencióra. A programhoz a Nemzeti Egészségfejlesztési Intézet szakmai ajánlását (minősítését) szeretnénk megszerezni.

2. Család- és Gyermekjóléti Központ

A Család- és Gyermekjóléti Központ ellátja egyrészt a fentebb részletezett Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatait, másrészt a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekvédelmi Törvény) 39. § (3a) bekezdése és 40/A. §-a szerinti feladatokat.

- a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el,
- szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatok számára, havonta esetmegbeszélést szervez,
- a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít: pszichológiai tanácsadást, kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárás, családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát.

2016. évi szakmai tevékenységek:

A Család- és Gyermekjóléti Központnak 2016-ban 645 fővel volt kapcsolata. 510 fővel rendszeres volt a kapcsolattartás hatósági intézkedés mellett, 135 fővel egyszeri alkalommal kerültek kapcsolatba ügyfélfogadás keretében vagy a Gyámügyi Osztály megkeresésére történő intézkedés alkalmával.

Hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak száma:

<i>Intézkedés típusa</i>	<i>Hajdúhadház</i>	<i>Téglás</i>	<i>Bocskai kert</i>
Védelembe vett	265	10	25
Ideiglenes hatállyal elhelyezett	7	1	4
Nevelésbe vett	168	12	14
Utógondozott	4	2	

Speciális szolgáltatások nyújtásával az alábbi létszámmal értek el igénybevevőket:

- készenléti ügyelet: a szolgáltatást biztosítják nyitvatartási időn kívül, hívás és intézkedés 2016-ban nem történt
- kapcsolattartási ügyelet: 71 esetben
- jogi tanácsadás: 144 esetben
- pszichológiai tanácsadás: 114 esetben

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Esetkonferencia: 84 esetben
- Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel: 72 esetben
- Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel (vv): 177 esetben
- Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel (nv): 36 esetben
- Elhelyezési értekezleten való részvétel: 24 esetben
- Családlátogatás: 1548 esetben
- Egyéb (konzultáció szakemberekkel, családdal, ügyintézés stb.): 6455 esetben

Minden védelembe vételi és családba fogadási javaslatához felvették a kapcsolatot a szolgálattal, bekérték a szükséges adatlapokat, az alapellátás tapasztalatait. A védelembe vétellel érintett gyermekek többségénél indokolt szociális segítőmunka biztosítása, amit a szolgálatok látnak el. A nevelésbe vett gyermekek ügyében akkor vonják be a szolgálatokat, ha van reális esély a gyermek hazagondozására.

Az átalakulást követően nem állt rendelkezésükre semmiféle módszertani útmutatás, a jogszabály pedig nem volt egyértelmű. 2016. májusban jött ki az első módszertani ajánlás, egészen addig nehéz volt meghúzni a kompetenciahatárokat. A módszertani segédanyagok adtak olyan információkat, amelyek segítségével lehetett pontosítani a munkamegosztást. Nehéz volt meghatározni, hogy kinek mi a feladata, hiszen korábban családgondozóként mindenki csinált mindent. Közös értelmezéssel és folyamatos szakmai egyeztetésekkel az év második felére nagyjából sikerült meghatározni mi a feladata az esetmenedzsernek és mi a családsegítőnek. A mai napig vannak kérdőjeles esetek, de az együttműködés megvan, így végül sikerül ezeket is megoldani. A nem kizárólag Hajdúhadházon, hanem egyéb településeken tevékenykedő esetmenedzsereknek nehezebb a dolga, mivel nincsenek ott napi szinten az adott településen, így nem tudnak annyira a folyamat részesévé válni, mint a hajdúhadházi eseteknél. A helyben gondozott családok kapcsán több lehetőség van a konzultációra vagy a családdal való kapcsolattartásra, akár ad hoc módon is. A családok könnyebben fel tudják önként keresni az esetmenedzsert, hiszen helyben van, nem kell utazni. Ezért is van kiemelt jelentősége annak, hogy a szociális segítőmunka végzése, tehát a segítő beszélgetések, a hivatalos ügyek intézésben történő segítségnyújtás, a gyermeknevelési és életvezetési tanácsadás a családsegítő feladata és helyben, az igénybevevő által lakott

településen történik. Az esetmenedzser feladata többek között a folyamatok koordinálása, a szakemberekkel és családdal történő konzultáció, speciális szolgáltatások szervezése a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében, a dokumentáció vezetése, jelzések kezelése és a kontrollfunkció a gondozási tervek megvalósulását illetően, szükség esetén egyéb hatósági intézkedés kezdeményezése.

Az új rendszer nem könnyíti meg a helyzetet, de jó az együttműködés a családsegítők és az esetmenedzserek között.

A központban tevékenykedő jelzőrendszeri tanácsadó feladata, hogy részt vegyen az észlelő- és jelzőrendszeri megbeszéléseken. Mivel erre a feladatkörre nem áll rendelkezésre plusz létszám, így az esetmenedzseri és vezetői feladatok ellátása mellett az intézményvezető biztosítja. Ebből fakadóan előfordul, hogy egyéb elfoglaltság miatt nem tud részt venni egy-egy megbeszélésen. Az esetmenedzserek is igyekeznek részt venni azokon a megbeszéléseken, amelyek az ő illetékességi területükön kerülnek megszervezésre.

Hiányosságot tapasztaltak a hatósági intézkedések rendszerében, melyről folyamatosan konzultálnak a Gyámügyi Osztállyal. Amikor a védelembe vétel eredménytelen, akár több éven keresztül, azonban a gyermek családból való kiemelése nem indokolt, nincs olyan egyéb hatósági intézkedés, amit alkalmazhatnának.

A nevelésbe vétel kapcsán hiányosság, hogy a lakásotthonok nem zártak, így a gyermekek jelentős része engedély nélkül van távol gondozási helyétől, így ők talán méginkább veszélyeztetettek, mint amikor a családjukban nevelkedtek.

Sok esetben a 12 éven felüli gyermekek esetében is szerencsésebb lenne nevelőszülőnél történő elhelyezés.

A készenléti szolgálat folyamatosan biztosított, az esetmenedzserek heti váltásban látják el az intézmény nyitvatartási idején kívül, tehát 16 óra után reggel 7:30-ig, valamint hétvégén non-stop. Ez a szolgáltatás nem biztosít helyszíni intézkedést, telefonos intézkedést, tanácsadást, információnyújtást, szükség esetén továbbírányítást jelent. 2016. június óta működteti az intézmény, azóta nem volt szükség intézkedésre.

Az elmúlt évben pszichológiai és a jogi tanácsadás járási szinten biztosított szolgáltatások voltak, de elsősorban a hajdúhadházi lakosok veszik igénybe. Tégláson szintén biztosított mindkét szolgáltatás, azért az ott élők inkább helyben veszik igénybe. 2017. évtől már csak a pszichológiai tanácsadást biztosított.

3. Szakképző iskolai tanulók szakmai gyakorlati oktatásával összefüggő működtetési feladatok

Az intézmény tavalyi évben még közreműködőként 2017. január 01-től pedig szervezőként a Berettyóújfalui SZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma és Szakképző Iskolájának szociális gondozó és ápoló képzésében, tanulószereződés alapján a gyakorlati képzés során, az ápolási és gondozási feladatokat valósítja meg. 2 külsős teljesítési megbízott bevonásával valósul meg az ápolási gyakorlat, a gondozási és szervezési feladatok pedig az intézmény keretében szerveződnek. A hallgatók minden pénteken érkeztek az intézménybe ahol a szociális segítő tevékenységgel, az ügyintézővel és a gondozottakkal való kapcsolatos tevékenységekbe kapcsolódtak be.

Mindkét szakmai egység részt vesz a szabadidős prevenció programok szervezésében és lebonyolításában:

- *Nyári játszóház* (évente 1 alkalommal, nyári szünet idején 2 hét időtartamban 9-14 óráig)
A játszóház nyári szünet idején 2 héten keresztül valósul meg a dolgozó szülők gyermekei részére.

- *Társasjáték klub* (minden csütörtökön 14-16 óráig) A klub minden csütörtökön más témában várja a résztvevőket: 1. csütörtök önismereti foglalkozás, 2. csütörtök kézműves tevékenység, 3. csütörtök társasjáték kicsikkel szülőkkel, 4. csütörtök társasjáték nagyokkal, csocsó, ping – pong, foci, stb. A Társasjáték klubba korhatár nélkül várják a hajdúhadházi gyermekeket illetve 6 éven aluliak esetén szüleiket is.

A program ideje alatt, hetente egyszer csütörtökön 14-16-óra között lehetőséget biztosítanak a tartalmas és hasznos időtöltéshez, társasjátékokkal, fejlesztőjátékokkal, közösségépítő játékokkal. A különböző képességterületeket igénylő játékok által a fejlődés és a szórakozás egy időben történik. A játék közben fejlődik a társas kommunikáció, a logika, a szabálykövetés és feladattudat. A játék pozitívan hat a gyermek személyiségfejlődésére, a magatartáskultúrájára. A program hozzájárul a résztvevő gyermekek kommunikációs és együttműködési készségének fejlődéséhez, kooperációs képességeinek fejlődéséhez. Az együttjátás során lehetőség adódik kötetlen formában a kapcsolatok kiépítésére, a szolgáltatást igénybe vevő családok új oldalainak megismerésére.

- *Kiválasztottak csoportja*: Havi rendszerességgel kerül megrendezésre a prevenció program sorozat, mely kifejezetten Hajdúhadház 3-as körzetében élő 13 – 17 éves fiúgyermekeknek szól. A program sorozat beindítását megelőzően kutatást végeztek Hajdúhadház 3. számú körzetében (Vénkert-, Viola-, Árpád-, Nyárfa-, Temető-, Epres utcai rész) élő fiatalok körében. Ugyanis ez az a körzet, ahol a legmagasabb az Intézmény által gondozott családok száma, illetve kiemelkedően magas a fiatalok száma a településen belül. Ez a településrész szegregátum, az ott lakók többsége alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, magas a munkanélküliségi ráta, alacsony komfortfokozatúak a lakások, a közművek és az infrastruktúra kiépítetlen, hiányos. Az itt élő fiatalok esetében potenciálisan fennáll a veszélyeztetettség, mivel magas számban iskolaelhagyóak, szabálysértés, bűncselekmény közeli helyzetekbe keverednek, a tanulásban, szakmaszerzésben alulmotiváltak, negatív családi-, környezeti mintát látnak.

A program rövid távú célja a normaszegő magatartás csökkentése, a közösségbe való beilleszkedés elősegítése, az iskolaelhagyás megelőzése, a kreativitás fejlesztése, közösségépítés, alternatívák felkínálása a szabadidő hasznos eltöltésére, a gyermekek csellengésének megakadályozása, aktív pihenés, kikapcsolódás, kézműves tevékenységek elsajátítása, a játék örömeinek átélése.

A program hosszú távú céljai az empátia, szolidaritás, tolerancia növelése a gyermekekben, egészséges emberi kapcsolatok fejlesztése, egészségtudatos életmód kialakítása, társas kapcsolatok, kommunikációs készségek fejlődése, önbizalom, önismeret erősödése, normakövető magatartás erősítése, multiplikátori hatás – családtagjaiknak, iskolatársaiknak átadhatják az itt elsajátítottakat.

- *Fiatal Anyák Klubja*: minden második hét kedd 14-16 óráig

A program célja: az egészségnevelés, a várandósok, az anyák és a gyermekek helyes életmódjának az elősegítése. Családgondozási szemléleten alapulva kiemelt figyelmet

fordítanak a gondozott családok – különösen a hátrányos helyzetű nők, gyermekek és fiatalok – egészségének védelmére, megőrzésére és fejlesztésére az egyéni igények, szükségletek előtérbe helyezésével. A klub gyakorlatilag egy tanácsadás, melyet családsegítők, esetenként tartanak, védőnő, ifjúságvédelmi felelős, rendőr és pedagógusok közreműködésével valósítják meg.

- *Tere-Fere klub*: 2 hetente szerdai napon.

Közösségépítő játékok, Múltidéző beszélgetések, Kézműves tevékenységek, Recept klub, Régi idők mozija, Egészséges életmód, Elérhető ellátási formák – kötetlen beszélgetés.

- *Karácsonyi Játsszóház*: évente 3 csoportnak, csoportonként egy alkalommal.

Az ellátás igénybevételének módja

A szolgáltató tevékenysége elsődlegesen a személyes kapcsolattartásra épül. A Szolgálat által nyújtott valamennyi szolgáltatás térítésmentes. A szolgáltatások igénybevétele önkéntes, kivéve az együttműködésre kötelezett személyeket, akik számára kötelező.

A kapcsolattartás a szolgáltatást igénybe vevőkkel elsősorban személyesen találkozással (családlátogatás, ügyfélfogadás) valósul meg, de levélben, telefonon és e-mailben is történhet a kommunikáció. A kapcsolattartás minden formájára kötelező a titoktartás és az adatvédelmi jogszabályok betartása.

A szolgáltatást önként igénybe vevők esetében az első találkozás a szolgáltatónál vagy az igénybe vevő otthonában, tartózkodási helyén történik.

A személyes segítő kapcsolat helyszíne a problémától függően lehet:

- a kliens lakása, tartózkodási helye,
- a szolgáltató székhelye, területi irodája,
- amennyiben a kliens állapota szükségessé teszi, a gondozás kizárólag tartózkodási helyén is történhet,

Az ellátás igénybevétele az szolgálat ügyfélfogadási idejében történik.

Pszichológiai tanácsadás: 2016-ban heti 1 alkalommal 4 órában biztosították, januártól pedig minden nap, előre egyeztetett időpontban

Kapcsolatügyelet: nyitvatartási időben igény szerint.

Az intézmény két szakmai egységében folyó munka dokumentálása a hatályos jogszabályokban előírtak szerint történik, felhasználva a módszertani útmutatókat, szakmai ajánlásokat.

2.4.7. Gyermekek napközbeni ellátása - Bölcsőde

Hajdúhadházon 2016. december 31. napjáig a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulás fenntartásában működő **Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde** látta el a bölcsődei ellátással kapcsolatos feladatokat. Ellátási területe Hajdúhadházra, Téglásra és Bocskaikertre terjedt ki. A Bölcsőde a 2016. december 31. napjáig hajdúhadházi székhellyel és egy téglási telephellyel működött.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulásban részt vevő települések képviselő-testületei, Bocskaikert Községi Önkormányzat Képviselő-testülete, Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete és Téglás Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulás 2016. december 31-i hatállyal történő jogutód nélküli megszüntetéséről döntött.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulás Társulási Tanácsa a 7/2016. (IX.28.) HMBIT. számú határozatában úgy határozott, hogy a Társulás 2016. december 31. napjával történő jogutód nélküli megszűnésével egyidejűleg a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/A. szám) fenntartási/alapítási jogát átadja Hajdúhadház Város Önkormányzatának, aki 2017. január 1. napjától gyakorolja a fenntartói/alapítói jogokat.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete az intézmény fenntartói/alapítói jogának átvételével kapcsolatosan a 187/2016. (IX.20.) HÖ. számú határozatában döntött. **Hajdúhadház Város Önkormányzata a gyermekek bölcsődei ellátása feladatát 2017. január 1. napjától az átvett intézmény útján látja el, mely intézményt 2017. január 1. napjától Hajdúhadházi Bölcsőde néven működtet tovább.** Hajdúhadház Város Önkormányzata a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde Téglási Telephelyének fenntartási/alapítási jogát 2017. január 1. napjától Téglás Város Önkormányzatának átadta, aki kiválással, új intézmény alapításával, a Téglási Bölcsőde, Családsegítő, és Gyermekegészségügyi Szolgálat (4243 Téglás, Fényes utca 9-13. szám) útján látja el a feladatot.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde 2016. évi adatai

A Hajdúhadházi bölcsőde 48 férőhelyes intézmény, 2016. évben 14 fő főállású és 1 fő szerződéses dolgozóval működött.

1 fő intézményvezető: Csecsemő-és kisgyermekgondozói és Óvodapedagógusi végzettséggel.
1 fő Bölcsődei szakgondozónő
6 fő Csecsemő-és kisgyermekgondozói oklevél végzettséggel
1 fő Csecsemő-és gyermekgondozó szakmunkás végzettséggel
1 fő Gyermekgyógyász szakorvos /szerződéssel, heti 4 órában/
1 fő Élelmezésvezető,
1 fő Szakács szakmunkás végzettséggel
2 fő Bölcsődei dajka
1 fő Konyhai kisegítő szakmunkás végzettséggel

A bölcsőde 2016. évben is napi 11 órát volt nyitva, reggel 6 órától 17 óráig.

Férőhelyek kihasználtsága, létszámmal kapcsolatos adatok

A Hajdúhadházi bölcsőde 48 férőhelyes intézmény. A Bölcsőde 2016-ben nem tudott minden gyermeket azonnal felvenni, ezek a gyerekek várólistára kerültek és üresedés esetén kerültek be a Bölcsődébe.

A gyermekek korcsoportonkénti megoszlása 2016. október 17. napján:

12-17 hónapos: 1fő
18-23 hónapos: 15fő
24-29 hónapos: 13fő
30-35 hónapos: 12fő
36 hónapos vagy annál idősebb: 10fő

Rendszeres Gyermekvédelmi Kedvezményben részesülő gyerekek száma 2016. október 17. napján: 11fő

Halmazottan hátrányos helyzetű gyerekek száma 2016. október 17. napján: 8fő

Az intézményben az alapellátáshoz szükséges tárgyi feltételek 2016-ban is biztosítva voltak. Arra törekszenek, hogy optimális mennyiségű és minőségű felszereltség vegye körül a gyermekeket. Ezt szolgálja a játszó sarkok kialakítása, az egyéni játszási lehetőségek biztosítása (mese-építő-pihenő). A gyermekek környezetét és komfortérzetét, biztonságérzetét elősegítő berendezéseket, puhasarkokat alakítottak ki a pihenés és az elmélyült egyéni játék érdekében. A korcsoportonkénti játékkészlet megfelelő. Novemberben minden csoportjába sópad került. Játékeszközöket folyamatosan tudták bővíteni, sok készségfejlesztő játék beszerzése szülői segítséggel valósult meg, illetve az intézmény költségvetéséből nagyobb összeget költöttek játékokra.

Étkeztetés adatai 2016. október 17. napján:

- Kedvezményben nem részesült: 3fő
- Jogszabály alapján ingyenesen étkező:
 - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül: 11fő
 - Családjában három vagy több gyermeket nevel: 6fő
 - Nevelésbe vett: 3fő
 - Jövedelem nyilatkozat alapján: 28fő

A gyermekek a korszerű táplálkozási elvek és a nyersanyagnorma figyelembevételével megkapják mindazt a rendeletben előírt fontosságú élelmi anyagot, ami az egészséges fejlődésükhöz nélkülözhetetlen.

2.4.8. Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi koncepciója és Gyermekvédelmi Cselekvési terve

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 96/2017. (IV.27.) HÖ. számú határozatával fogadta el Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi koncepcióját. A Gyermekvédelmi koncepció elkészítésének célja a gyermek- és ifjúságvédelmi alapellátás jelenlegi helyzetének összefoglaló értékelése, a különböző alapellátási formák kiépülésének áttekintése, a hiányosságok feltárása, a hatékony működéshez szükséges feladatok, fejlesztési irányok meghatározása, hajdúhadházi gyermekvédelmi cselekvési terv összeállítása.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi koncepciója alapján, a Hajdúhadházon működő jelzőrendszer tagjainak bevonásával elkészült Hajdúhadház Város Önkormányzata 2017-2019. évekre szóló Gyermekvédelmi Cselekvési Terve, melyet Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 97/2017. (IV.27.) HÖ. számú határozatával fogadott el.

A Gyermekvédelmi Koncepció és az ahhoz kapcsolódó Gyermekvédelmi Cselekvési Terv segítheti és összehangolhatja a jelzőrendszer tagjainak munkáját, ezzel fokozva annak hatékonyságát. A megvalósítani kívánt cél, hogy csökkenjen a városban élő veszélyeztetett gyermekek száma, javuljon a gyermekek életminősége.

2.4.9. Hajdúhadház Város Önkormányzata középületeinek energetikai korszerűsítése

Hajdúhadház Város Önkormányzata 2015 szeptemberében a **KEOP-5.7.0/15-2015-0146. kódszámú „Hajdúhadház Város Önkormányzata középületeinek energetikai korszerűsítése” című projekt** keretében 149.915.623,- Ft vissza nem térítendő támogatást nyert a Központi Orvosi Rendelő, az Aranykapu Óvoda és a Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola épületének energetikai korszerűsítésére.

A Központi Orvosi Rendelő épületén található homlokzati nyílászárókat műanyag, hőszigetelt nyílászárókra cserélték és az épület teljes homlokzata 14 cm-es hőszigetelést kapott, valamint a lapostető víz- és hőszigetelése is megoldódott.

Az Aranykapu Óvoda épületén megtörtént az ablakok, valamint a bejárati ajtók cseréje fokozott légzárású nyílászárókra. Ezen épület is 14 cm-es homlokzati hőszigetelést kapott.

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola épületén megtörtént a nyílászárók cseréje és a 10 cm-es hőszigetelés.

Iskola felújítás és tornaterem építés Hajdúhadházon a megújuló nevelési elvek érdekében

Hajdúhadház Város Önkormányzata 519.607.800,- Ft vissza nem térítendő Európai Unió támogatásban részesült az **ÉAOP-4.1.1/A-12-2012-0007. kódszámú, „Iskola felújítás és tornaterem építés Hajdúhadházon a megújuló nevelési elvek érdekében” elnevezésű projekt** keretében. A pályázat 100 %-ban az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg. A projekt keretében a tornaterem építés mellett többek között gyógytestnevelési és kiszolgáló helyiségek létesültek, korszerű szaktantermek és egy tankonyha kerültek kialakításra, felújításra kerültek a folyosók, valamint bútorok, sporteszközök és sportfelszerelések beszerzése is megvalósult a Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Szilágyi Dániel úti tagintézményében. A pályázat keretében napkollektor került felszerelésre a megépült Sportcsarnok tetejére.

Az infrastrukturális, valamint eszközfejlesztés célja, hogy az esélyegyenlőség elvét szem előtt tartva, az alapfokú oktatást végző intézmények infrastruktúrájának fejlesztésén keresztül csökkentse az oktatás minőségében meglévő területi különbségeket, megteremtse az egészséges, befogadó oktatási környezet és a hatékony nevelés infrastrukturális feltételeit és biztosítsa a minőségi oktatáshoz való hozzáférést.

2015. november 6. és 2015. november 8. között Hajdúhadház adott otthont a Magyarország párbajtőr utánpótlás versenysorozat, az Olimpici Grand Prix első versenyének az új tornateremben, ahol összesen 566 törpici, újonc és serdülő vívó mérettette meg magát.

A Sportcsarnok ünnepélyes átadására és a verseny megnyitójára 2015. november 7-én került sor.

Megállapítható, hogy **a Hajdúhadházon megvalósult fejlesztések eredményeképpen 2015-ben javultak a nevelési-oktatási intézmények tárgyi feltételei, és új lehetőségek nyíltak a hajdúhadházi lakosok, köztük a gyermekek számára a szabadidő hasznos eltöltésére.**

2.4.10. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során korábban beazonosított problémák felülvizsgálata

A célcsoport vonatkozásában korábban beazonosított problémák:

1. A Gyermekjóléti Szolgálat által kezelt problémák 39 %-a a gyermek szülő általi elhanyagoltsága

A felülvizsgálat eredményeképpen megállapításra került, hogy a korábban beazonosított probléma jelenleg is aktuális, az ahhoz kapcsolódó fejlesztési lehetőségek jelenleg is aktuálisak, helytállóak, azonban a gyermekek célcsoportját érintően új, korábban nem azonosított probléma is feltárásra került.

Problémát jelent Hajdúhadházon az új pszichoaktív anyagok megjelenése, melyet a köznyelv csak „kábitószerként” emleget. Kábítószer fogyasztásról a szó valós értelmében nem beszélhetünk a település vonatkozásában. Új pszichoaktív anyagok vannak jelen, azonban ameddig ezen anyagok nincsenek az úgynevezett tiltó listán: „C listán”, addig hivatalosan fellépni ez ellen nem igazán lehet.

Településünk vonatkozásában a 2016. évben egy fk. személy volt, aki elismerte, hogy fogyasztó szintetikus kábítószer vonatkozásában, az ő vonatkozásában vádemeléssel élt a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság, aminek az eredménye 1 év próbára bocsátás lett.

Fentiekre tekintettel az új beazonosított probléma és az ahhoz kapcsolódó fejlesztési lehetőségek meghatározása:

Beazonosított probléma	Fejlesztési lehetőségek
Szenvedélybetegség megjelenése a gyermekek, fiatalkorúak körében (pszichoaktív anyagok fogyasztása)	Korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások, programok szervezése

2.5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

2.5.1. Munkanélküliség a nők körében

A hajdúhadházi álláskeresők száma 2016. január-december hónap időszakában 1332 fő volt, a nemek közötti megoszlás 715 férfi és 617 nő, arányuk 53,6 % illetve 46,4 %.

2.5.2. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Hajdúhadházon a **Védőnői Szolgálat** (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 8. szám) 6 főállású, főiskolai végzettségű védőnővel látja el a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V.21.) ESZCSM rendeletben szabályozott védőnői feladatokat.

A Védőnői Szolgálat által gondozottak megoszlása védőnői körzetenként, korcsoportok és nemek szerint (2016. november 30. napján)										
	gravida	0-11 hó		12-35 hó		3-6 év		7-18 év		Összesen
		fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	
I. körzet	17	21	20	50	27	61	58	1	0	255
II. körzet	20	18	15	38	40	60	73	0	0	264
III.körzet	23	19	22	40	33	64	61	1	0	263
IV.körzet	15	13	16	22	27	53	59	0	1	206
V. körzet	14	16	11	45	27	65	62	0	1	241
VI.körzet	15	20	12	24	39	56	74	1	0	241
Összesen:	104	107	96	219	193	359	387	3	2	1470

A Védőnői Szolgálat által biztosított védőnői tanácsadáson megjelentek száma 2016. október 31-ig				
	Várandós	0-11 hó	12-35 hó	3-6 év
I. körzet	255	456	399	172
II. körzet	156	444	307	204
III.körzet	257	466	321	225
IV.körzet	206	367	208	193
V. körzet	175	390	293	254
VI.körzet	157	448	269	192
Összesen:	1206	2571	1797	1240

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy **2016. október 31. napjáig összesen 6814 esetben jelentek meg az ellátottak a védőnői tanácsadáson.**

Védőnői látogatások száma 2016. október 31-ig		
	Családlátogatások	Szaklátogatások
I. körzet	829	1224
II. körzet	884	1126
III.körzet	949	1394
IV.körzet	718	935
V. körzet	793	1014
VI.körzet	958	1156
Összesen:	5131	6849

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai egysége a 2016. évben összesen 9 szociális válsághelyzetben lévő kiskorú várandós anya gondozását végezte.

2.5.3. A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során korábban beazonosított problémák felülvizsgálata

A célcsoport vonatkozásában korábban beazonosított problémák:

1. Magas a női munkanélküliek száma
2. Gyermekkorban anyává válás

A felülvizsgálat eredményeképpen megállapításra került, hogy a korábban beazonosított problémák jelenleg is aktuálisak, a célcsoportot érintően új, korábban nem azonosított probléma nincs.

A korábban beazonosított problémákhoz kapcsolódó fejlesztési lehetőségek jelenleg is aktuálisak, helytállóak.

2.6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

2.6.1. Az időskorú népesség száma, foglalkoztatottsága

Állandó népesség száma	2014. év	2015. év	2016. év
65 év feletti nők	944	966	977
65 év feletti férfiak	499	502	510

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR és Helyi adatgyűjtés

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

Év	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas száma
2013	991	1576	2567
2014	949	1516	2465
2015	893	1483	2376

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy egyre inkább csökken a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma. Tekintettel arra, hogy az állandó népességben belül lényegesen magasabb a 65 év feletti nők száma, mint az azonos korú férfiak száma, így a nők jóval nagyobb számban jogosultak nyugdíjra, nyugdíjszerű ellátásra.

Az idősök foglalkoztatottsága – Időskorú regisztrált munkanélküliek száma

	2014	2015
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	1607	1525
51-55 év	165	142
56-60 év	132	155
61 év felett	17	49

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.6.2. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során korábban beazonosított problémák felülvizsgálata

A célcsoport vonatkozásában korábban beazonosított problémák:

1. Gyakran válnak bűncselekmény áldozatává
2. Időskorú munkavállalók informatikai képzettségének hiánya
3. Helyi szállítószerződések hiánya
4. Nincs bentlakásos idősök otthona

A felülvizsgálat eredményeképpen megállapításra került, hogy a korábban beazonosított problémák jelenleg is aktuálisak, a célcsoportot érintően új, korábban nem azonosított probléma nincs.

A korábban beazonosított problémákhoz kapcsolódó fejlesztési lehetőségek jelenleg is aktuálisak, helytállóak.

2.7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

2.7.1. Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülők száma

	Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülők száma
2013	517
2014	499
2015	450

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.7.2. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során korábban beazonosított problémák felülvizsgálata

A célcsoport vonatkozásában korábban beazonosított problémák:

1. Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatottságára kevés lehetőség van
2. Hiányzó, nem megfelelő akadálymentesítettség
3. A fogyatékkal élők szállítása a személyi és tárgyi feltételek miatt korlátozott
4. A Könyvtár épülete akadálymentes, de a könyvespolcok között nem lehet kerekesszéssel közlekedni.

A felülvizsgálat eredményeképpen megállapításra került, hogy a korábban beazonosított problémák jelenleg is aktuálisak, a célcsoportot érintően új, korábban nem azonosított probléma nincs. A 4. számú intézkedés vonatkozásában a könyvespolcok közötti kerekesszéssel való közlekedés már nem probléma, azonban az ehhez kapcsolódó intézkedést továbbra is javasolt fenntartani.

A korábban beazonosított problémákhoz kapcsolódó fejlesztési lehetőségek jelenleg is aktuálisak, helytállóak.

2.8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

2.8.1. Társulásokkal való partnerség

A helyi esélyegyenlőségi program társulási kapcsolódásait érintő változások bemutatása jelen felülvizsgálati dokumentum 2.2.2. pontjában került részletesen bemutatásra.

2.8.2. Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Fiatalok Képzését Szervező, Polgári Nevelését Támogató Egyesület

A Fiatalok Képzését Szervező, Polgári Nevelését Támogató Egyesület (a továbbiakban: FIKSZ pont Egyesület) **2001-től** működik **közhasznú szervezetként Hajdúhadházon**, a Kazinczy utca 8. szám alatt. Azok a szociális szakemberek hozták létre a szervezetet, akik egy OFA programban évekig dolgoztak együtt a tartós-munkanélküli személyek társadalmi és munkaerő-piaci beilleszkedésén.

Az itt szerzett tapasztalatok képezik az egyesület működésének szakmai alapjait

Fő profiljuk: a fiatalok munkaerő-piaci kirekesztődésének megelőzése, a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek **képzésének, foglalkoztatásának elősegítése**, a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi **esélyegyenlőségének elősegítése**, különösen a munkanélkülivé váltak kedvezőtlen mentális, szociális, egzisztenciális problémáinak csökkentése, szociális szolgáltatások szervezése, **roma családok társadalmi integrációjának segítése**, az előítéletek csökkentése, gyermek és ifjúságvédelem.

Tevékenységük a megalakulás óta folyamatosan bővült. Kiemelt szerepet kapott a helyi civil szervezetek **összefogása, segítése, érdekvédelme**, a **közösségfejlesztés**, valamint a **kulturális tevékenység**.

Céljuk a társadalom periferiájára szorult emberek segítése, **képessé tétele**, hogy vissza tudjanak kapaszkodni a munka világába, azoknak az aktív civil szervezeteknek az összefogása, akik a településen hasonló szemléletben dolgoznak a közösségért.

Alapelveik közé tartozik a **preventív szemlélet**, a komplex, személyre szabott **problémakezelés**, a **rendszer szemlélet**, az **esélyegyenlőség**, a **környezetvédelem**, az **értékközpontú fejlesztés**.

Fő tevékenységeik (szolgáltatási területeik):

1. Közérdekű, közhasznú információs szolgáltatások,
2. Tanácsadások civil szervezeteknek,
3. Munkanélküliek számára nyújtott programok,
4. Közösségfejlesztés

A FIKSZ Pont Egyesület partnerségi kapcsolatban áll a település oktatási és gyermekvédelmi intézményeivel. Különösen jó szakmai kapcsolatban van a helyi középiskolával (szakképző intézménnyel).

A település civil szervezeti részére ingyenes jogi tanácsadást biztosítanak, segítették őket abban, hogy önkéntes fogadó szervezetté váljanak, stb.). Pályázataikhoz partnerségi megállapodást kötöttek az intézményekkel és civilekkel. Partnerségi együttműködésük kiterjed a település határain túlra is.

Emberibb Méltóbb Életért Közhasznú Egyesület

Az Emberibb Méltóbb Életért Közhasznú Egyesület (4242 Hajdúhadház, Kossuth u. 11. szám) idősök, fogyatékkal élők és mentális problémákkal küzdők, megváltozott munkaképességűek és egészségi állapotuk miatt hátrányos helyzetbe kerülők és családtagjaik segítségével, támogatásával, szociális érdekvédelmük ellátásával, egészségi állapotuk megőrzésével – szinten tartásával, társadalmi integrációjuk érdekében közösségi programok szervezésével kapcsolatos feladatokat lát el. A 2015. év folyamán 5 kirándulás, 3 gyógyfürdő látogatás, 5 rendezvény szervezésében és anyagi támogatásában vettek részt.

Fogyatékkal élő gyermekek és nem fogyatékos társaik részére az elfogadás erősítése érdekében „Legyél Te is a Barátom” rajzpályázat meghirdetése 2006-tól.

Az EMÉ KH Egyesület szorosan együtt működik a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központtal, Hajdúhadház Város Önkormányzatával, valamint azokkal az intézményekkel és civil szervezetekkel, amelyek tevékenysége megegyezik az egyesület alapszabályában megfogalmazott célokkal.

III. A HEP Intézkedési Tervében foglalt intézkedések megvalósulásának áttekintése

A HEP Intézkedési Tervének (a továbbiakban: HEP IT) felülvizsgálata, az intézkedések megvalósulásának értékelése, új intézkedések szükségességének vizsgálata friss adatokon alapuló helyzetelemzés alapján történt.

3.1. Romák és/vagy mélyszegénységben élők

3.1.1. A munkáltatók munkaerő-piaci igényéhez igazodó képzések indítása, helyi szakmunkás képzés elindításának lehetősége, álláskeresési technikák tanítása, lehetőségnyújtás tapasztalatszerzésre

Az intézkedés elfogadását a 21-25 éves korosztály magas munkanélkülisége és a szakképzettség hiánya indokolta.

• A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya tevékenysége:

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályának a **2015. évben**

- a TÁMOP 1.1.2-11/1-2012-0001. „A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)”,
 - a TÁMOP 2.1.6-12/1-2012-0001-12/1-2012-0001 „Újra tanulok”,
 - az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program 5.2.1-14, valamint
 - az „Út a munkaerőpiacra” (GINOP-5.1.1-15) kiemelt projekt
- munkaerő-piaci forrásaiból volt lehetősége az álláskeresők képzését támogatni.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályának a **2016. évben** az álláskeresők képzésére az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program 5.2.1-14), az „Út a munkaerőpiacra” (GINOP-5.1.1-15) kiemelt projekt munkaerő-piaci program, valamint a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program-6.1.1-15 „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” kiemelt projekt forrásaiból volt lehetősége támogatás nyújtására. A jogszabály lehetőséget ad a Nemzeti Foglalkoztatási Alap foglalkoztatási alaprészének decentralizált keretéből nyújtott képzési támogatás nyújtására is, azonban erre ebben az évben nem került sor. Ebben a finanszírozási formában tágabb körben adható a támogatás és nincsenek külön célcsoportok meghatározva, az álláskeresőknek az adott képzési program belépési feltételeinek kell megfelelni (iskolai végzettség, legalább 18 éves kor, egészségügyi alkalmasság) más, szűkebb kritériumoknak nem.

Minden finanszírozási forma esetében a jelentkezők közül az engedélyezett létszámkeret és a képző intézmény által tartott szakmai alkalmassági felvételi vizsga eredménye alapján mérlegelési jogkörben eljárva, munkaerő-piaci szempontok figyelembe vételével születik a döntés a beiskolázásra kerülő személyekről. Munkaerő-piaci szempontként jelenik meg a

kiválasztás folyamatában az, hogy a beiskolázandó személy rendelkezik-e már szakképesítéssel, esetleg tartós álláskeresőnek minősül, vagy hátrányos helyzetű, 50 éven felüli, vagy munkáltatói ígérvénnyel rendelkezik. Elvárás, hogy az ügyfelek első vagy esetleg második szakmához jutását támogassák, harmadik szakmáért már csak abban az esetben, ha konkrét elhelyezkedési ígérvénnyel rendelkezik az ügyfél, ennek teljesülését természetesen ellenőrzik.

Képzési támogatásként adható:

- képzési (oktatási) költség 100%-ban történő támogatása
- keresetpótló juttatás (annak, aki álláskeresési járadékban nem részesül),
- utazási kedvezmény (bérlet) kiadása a képzés idejére, a lakóhely és a képzés helye között.

A képzési irányok a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya által, a járási foglalkoztatási osztályokra beérkező állásajánlatok, a munkáltatók és az álláskeresők igényei, az iskolarendszerű képzés oldaláról érkező információk, adatok alapján kerülnek meghatározásra. Az ügyfelek a térségben jellemző foglalkoztatási ágakban való elhelyezkedési lehetőséget nyújtó szakképzéseket keresik elsősorban. A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya szerint ezen túlmenően az idegen nyelvi képzések iránt is vannak érdeklődők és sokan keresik a „C” „D” „C+E” kategóriás gépjárművezetői képzéseket.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya Hajdúhadház Város Önkormányzata bevonásával 2016. évben is megtervezte, hogy milyen típusú képzéseket indít azon közfoglalkoztatási programok keretében, amelyekben a képzés időtartama teljes mértékben kitölti a munkavégzés időtartamát, tehát a közfoglalkoztatottak munkavégzési kötelezettségüket a képzésen való részvétellel teljesítik.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya 2016. évben 132 fő képzését támogatta.

„A nyári diákmunka elősegítése” elnevezésű munkaerő-piaci program

Elő alkalommal 2013-ban került bevezetésre ez a program, melynek célja, hogy az inaktív fiatalok száma ne növekedjen tovább. A program ennek megfelelően – prevenció jelleggel – már diákkorban elő kívánja segíteni a fiatalok munkához jutását és ezzel a korai munkatapasztalat mellett a jövedelemszerzés lehetőségét. A munka révén szerzett korai sikerélmény elősegíti – különösen a halmozottan hátrányos családban élők körében – a későbbi munkaszocializációs folyamatot is.

A program ezen felül biztosítani kívánja az önkormányzatoknál és a 100%-ban önkormányzati fenntartású intézményekben a nyári szabadságolási időszakban jelentkező kisegítő munkaerő igényének kielégítését is.

A program célcsoportjába azok a fiatalok tartoznak, akik:

- nappali tagozaton tanuló diákok,
- a program kezdő időpontjában idősebbek 16 évnél, de a program befejezésekor sem töltik még be a 25. életévüket,
- közvetítést kérőként kérték nyilvántartásba vételüket,
- foglalkoztatásra irányuló, vagy vállalkozási jogviszonnyal nem rendelkeznek.

A program keretében 2015. évben 97 fő, a 2016. évben 80 fő hajdúhadházi diák került bevonásra.

●**Hajdúhadház Város Önkormányzata tevékenysége:**

Hajdúhadház Város Önkormányzata 2016. évben megvalósult és folyamatban lévő közfoglalkoztatási programjai

Hajdúhadházon 2016. évben párhuzamosan futó projektek keretében foglalkoztattunk álláskeresőket, így módon 826 fő számára folyamatos munkát tudtunk biztosítani a közmunkaprogramok keretein belül. Ez a létszám a 2017. évben várhatóan 924 főre növekszik. A közfoglalkoztatási programokban megtalálhatóak voltak a START mintaprogram projektjei, a hosszabb távú közfoglalkoztatás projektjei és egy országos mintaprogram. Ezek köre jelenleg kibővült egy beruházási célú közfoglalkoztatási mintaprogrammal.

A pályázatoknak köszönhetően az önkormányzat adminisztratív, eljárási, takarítói, karbantartói feladatok ellátására tud létszámot biztosítani az egyes közfeladatokat ellátó intézmények részére.

A közfoglalkoztatási programokhoz kapcsolódóan bemutatásra kerül, hogy az egyes programok keretén belül milyen képzések valósultak/valósulnak meg.

Közfoglalkoztatási pályázatok:

I. 2016. évi START munka mintaprogramok

1. Belvízelvezető rendszer karbantartása:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00048 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 22 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. március 01-től 2017. 02. 28-ig.

A projekt összköltsége: 27.488.702 Ft.

Elvégzett feladatok: Belvízelvezető csatornák karbantartása.: iszapolás, rézsű karbantartás, átemelők karbantartása.

2. Illegális hulladéklerakók felszámolása:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00049 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 22 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. március 01-től 2017.02.28-ig.

A projekt összköltsége: 29.404.342 Ft.

Megtisztított terület: 45.000 négyzetméter, 420 tonna kommunális hulladék és építési törmelék.

3. Közúthálózat karbantartása:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00050 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 22 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. március 01-től 2017.02.28.-ig.

A projekt összköltsége: 29.266.913- Ft.

Elvégzett feladatok: Közlekedési táblák rendben tartása, igazítása a teljes belterületen. Aszfaltos és zúzottköves utcák karbantartása, 21 km útszakasz és útpadka karbantartása.

4. Mezőgazdasági utak karbantartása:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00051 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 33 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. március 01-től 2017. 02. 28-ig.

A projekt összköltsége: 43.562.320- Ft.

Karbantartott út hossza: 10.500 fm.

Elvégzett feladatok: A külterületi utakon dolgozó közmunkások a növényzet rendbe tétele, ritkítása mellett gondoskodtak a dűlök menti hulladékmentesítésről és a kézi erővel végezhető útegyengetésről is. Egy alkalommal gréderezéssel került helyreállításra a rossz minőségű külterületi földúthálózat.

5. Helyi Sajátosságokra épülő (Gyógynövény) projektem:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00053 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 70 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. március 01-től 2017.02.28-ig.

A projekt összköltsége: 82.683.955- Ft.

Elért eredmények:

A program során összegyűjtött gyógynövények:

- 400 kg galagonya
- 250 kg hársfa
- csalán 2628 kg
- vaddohány 915 kg
- napraforgóvirág 750 kg
- aranyvesszőfü 2 799 kg

6. Mezőgazdasági projektem:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00052 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 120 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. március 01-től 2017.02.28-ig.

A projekt összköltsége: 165.947.594- Ft.

Az Önkormányzat 2016-ban a mezőgazdasági projektem keretében növénytermesztési és állattenyésztési tevékenységet folytatott.

II. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok, intézményi közfoglalkoztatás

1. Intézményi közfoglalkoztatás (221 fős hosszabbítása):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a HB-06M/01/18077-1/2015 iktatási számon nyilvántartott Hatósági szerződés alapján 221 fő folyamatos továbbfoglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. július 1-től 2016. december 31-ig.

A program megvalósításához 119 129 166 Ft bér-és járulék támogatásban részesült Önkormányzatunk.

A programban elért eredmények:

20 fő állatgondozó képzését terveztük, 9 fő képzése valósult meg. A foglalkoztatottak állatgondozói képzésen vettek részt, melyhez kapcsolódó gyakorlatot az önkormányzat juh-, valamint ló állományának gondozásával teljesítették. A gyakorlat teljesítéséhez szükséges kézi eszközökkel az Önkormányzat rendelkezett. A képzésen kívül a foglalkoztatottak részt vettek az önkormányzati állatállomány folyamatos gondozásában.

Kerti munkás képzésen 13 fő, Parkgondozó képzésen 14 fő, Zöldség -és gyümölcs feldolgozó képzésen 17 fő, Gyógynövénygyűjtő termesztő képzésen 16 fő, Gyermek –és ifjúsági felügyelő képzésen 16 fő, Építő- és anyagmozgató képzésen 17 fő, közfoglalkoztatás szervező képzésen 1 fő vett részt.

A kerti munkás, zöldség-és gyümölcsfeldolgozó, gyógynövénygyűjtő termesztő képzésen részt vevő foglalkoztatottak az önkormányzat és az NFA között kötött vagyonkezelési szerződésben szereplő földek művelésében és az önkormányzat zöld területeinek gondozásában vettek részt.

A képzések célja, hogy az azt elvégző közfoglalkoztatottak jövőben képesek legyenek a megszerzett tudás kamatoztatására, ezáltal képessé váljanak, az öngondoskodásra kistermelővé válás útján.

A parkgondozó képzésben részt vevők a város zöldterületeinek karbantartásában, gondozásában segítettek.

A gyermek és ifjúsági felügyelő képzésen részt vevők a városi oktatási, nevelési és gyermekjóléti intézmények mindennapi munkáját segítették. A gyakorlat teljesítéséhez szükséges helyvel és eszközökkel az Önkormányzat rendelkezett.

A közfoglalkoztatás szervező képzésen részt vett 1 fő a folyamatosan ellátandó közfoglalkoztatás szervezéséhez kapcsolódó munkát segítette.

2. Intézményi közfoglalkoztatás (160 fős):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00131 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 160 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. március 7-től 2017. február 26-ig. A program három szakaszban, 39 fő foglalkoztatása 2016.03.07-2017.02.26, 44 fő foglalkoztatása 2016.03.10-2017.02.26, és 77 fő foglalkoztatása 2016.03.18 és 2017.02.19. valósult meg.

A foglalkoztatottak egyrészt intézményi takarító, kisegítő munkákat végeztek a város közintézményeiben.

3. Intézményi közfoglalkoztatás (56 fős):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00139 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 56 fő (44 fő intézményi + 12 fő rendészeti) folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. 04. 01-től 2017. 02. 28-ig.

A foglalkoztatottak közül 44 fő intézményi takarító, kisegítő munkákat végzett a város közintézményeiben.

A 12 fő egyéb személy- és vagyonvédelmi foglalkozású munkakörben került foglalkoztatásra. Feladataik az Önkormányzat által önként végzett rendészeti munka segítése: kisegítőként közreműködnek a közterület-felügyelők mellett a közterület rendjének, tisztaságának fenntartásában, közreműködnek a közrend, a közbiztonság védelmében, önkormányzati rendezvényeken a területek biztosításában, a rendezvény zavartalan lebonyolításában segítették a biztonsági szakemberek munkáját, közülük 5 fő szakirányú képzettséggel rendelkező munkaerő közreműködött az önkormányzati vagyon védelmében is.

4. Intézményi közfoglalkoztatás (30 fős):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00141 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 30 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016.10.24-től 2017.02.28-ig.

A foglalkoztatottak egyrészt intézményi takarító, kisegítő munkákat végeztek a város közintézményeiben.

5. Intézményi közfoglalkoztatás (5+45 fős):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00144 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 5 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016.12.22-től 2017.02.28-ig, illetve 45 fő folyamatos foglalkoztatására 2017.01.01.-2017.02.28.-ig.

A foglalkoztatottak egyrészt intézményi takarító, kisegítő munkákat végeztek a város közintézményeiben.

6. Intézményi közfoglalkoztatás (111 fős):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00153 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 111 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2017.03.01.-től 2018.02.28.-ig.

A foglalkoztatottak intézményi takarító, kisegítő, illetve általános adminisztrátori munkákat végeznek a város közintézményeiben.

III. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok, képzések

1. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás (cukrász képzés):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00145 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 14 fő folyamatos képzésére nyílt lehetőség 2016.12.13.-tól 2017.10.13.-ig. A közfoglalkoztatottak cukrász tanfolyamon vesznek részt, ahol mind elméleti, mind gyakorlati oktatást kapnak. A gyakorlat teljesítéséhez szükséges helytel az Önkormányzat részben rendelkezik. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 12 779 032 Ft összegű támogatásban részesül.

2. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás (ács képzés):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00146 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 13 fő folyamatos képzésére nyílt lehetőség 2016.12.16.-tól 2017.08.04.-ig. A közfoglalkoztatottak ács tanfolyamon vesznek részt, ahol mind elméleti, mind gyakorlati oktatást kapnak. A gyakorlat teljesítéséhez szükséges helytel az Önkormányzat részben rendelkezik. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 9 023 898 Ft összegű támogatásban részesül.

3. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás (asztalos ipari szerelő, mezőgazdasági munkás képzés):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00147 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 28 fő folyamatos képzésére nyílt lehetőség. 2016.12.19.-tól 2017.04.14.-ig 14 fő asztalos ipari szerelő képzésen, 2016.12.19.-2017.03.10.-ig 14 fő mezőgazdasági munkás képzésen vehetett részt. A közfoglalkoztatottak mind elméleti, mind gyakorlati oktatást kaptak. A gyakorlat teljesítéséhez szükséges helytel az Önkormányzat részben rendelkezett. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 8 552 460 Ft összegű támogatásban részesült.

4. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás (állatgondozó, asztalos, burkoló képzés):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00148 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 54 fő folyamatos képzésére nyílt lehetőség. 2017.01.31.-tól 2017.06.30.-ig 18 fő állatgondozó képzésen, 2017.01.31.-2017.08.20.-ig 17 fő asztalos képzésen, 2017.01.31.-tól 2017.09.20.-ig 19 fő burkoló képzésen vesz részt. A közfoglalkoztatottak mind elméleti, mind gyakorlati oktatást kapnak. A gyakorlat teljesítéséhez szükséges helytel az Önkormányzat részben rendelkezik. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 31 716 776 Ft összegű támogatásban részesül.

5. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás (gyermek- és ifjúsági felügyelő képzés):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00154 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 25 fő folyamatos képzésére nyílt lehetőség 2017.03.06.-tól 2017.07.03.-ig. A közfoglalkoztatottak gyermek- és ifjúsági felügyelő tanfolyamon vesznek részt, ahol mind elméleti, mind gyakorlati oktatást kapnak. A gyakorlat teljesítéséhez szükséges hellyel az Önkormányzat részben rendelkezik. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 8 862 450 Ft összegű támogatásban részesül.

IV. Országos mintaprogram

Önkormányzati útőr:

Új programként jelent meg Hajdúhadház Város Önkormányzatánál az útőr program, mely keretében 2016.03.01-től 2016.11.30-ig a 60908/26/00129 azonosító számú Hatósági szerződés alapján, illetve ennek meghosszabbításaként 2016.12.01.-2017.02.28.-ig a 60908/26/00143 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 5 fő a település belső gyalogos, gépjármű és kerékpár úthálózatát ellenőrizte és tartotta karban.

V. Beruházási célú közfoglalkoztatási mintaprogram

Vágóhíd (I. Ütem):

Az önkormányzat 189 darabos őshonos, hortobágyi racka juhállománnyal rendelkezik. A mezőgazdasági program keretében 10 fő közfoglalkoztatott mezőgazdasági segédmunkás végzi az állatállomány gondozását. A mezőgazdasági program növénytermesztési tevékenysége keretében kerül előállításra az állatoknak szánt takarmány egy része. A juhállomány az eredetileg vásárolt 54 db-ról vásárlás és szaporulat folytán 2016-ra 189 db-ra növekedett, ebből 95 db az anyajuhok száma.

A település környékén juhvágásra engedéllyel rendelkező vágóhidak egy része kapacitás hiányában nem foglalkozik juhvágással, másik része távol esik Hajdúhadháztól. A juhok, bárányok lábán, élő állatként történő eladása nehézkes, mivel felvásárlási pont nem működik a környéken. Piaci kereslet sokkal inkább a feldolgozott juhhús iránt mutatkozik. Az Önkormányzat 318 m²-es kiskapacitású vágóhíd létrehozását tervezi, mely heti 40 db juh levágását (évente 1600 db) lehetővé tevő technológiai felszereltséggel valósulna meg. A vágóhíd kihasználtságának felmérése céljából Hajdúhadház és Téglás Juhtartói körében végzett piaci felmérés eredményeként 10 juhtartó írta alá arról szóló szándéknyilatkozatát, hogy a vágóhidat bérvágásra igénybe venné. A hajdúhadházi vágóhíd működése esetén beszállítói lehetnének Hajdúhadház Város Önkormányzata által tervezett kiskapacitású vágóhídoknak. Hajdúhadház 20 ha, Hajdúsámson 50 ha, Fülöp 30 ha legelővel is rendelkezik ehhez.

A város közétkeztetésében, illetve a közeli vendéglátóhelyeknél is jelentkezik igény egészséges, korszerű táplálkozás terjedésével, konyhakészre feldolgozott, csomagolt racka bárány- és juhhús megvásárlására. Együttműködő partner a 100 %-os önkormányzati tulajdonban lévő Hajdúvitéz Kft., amely a város közétkeztetését biztosító konyhák üzemeltetője. A Kft. Együttműködési szándéknyilatkozatot írt alá arra vonatkozóan, hogy az önkormányzat által biztosított kb. 600 kg juhhúsra igényt tart a közétkeztetésben való

felhasználásra. Együttműködési szándékát jelezte több helyi, illetve környékbeli vendéglátóipari és kereskedelmi cég is.

Új programként jelent meg Hajdúhadház Város Önkormányzatánál a beruházási célú közfoglalkoztatási mintaprogram. A Vágóhíd projekt I. Üteme 2016. 11.07.-2017.10.31.-ig tart a 60908/26/00142 azonosító számú Hatósági szerződés alapján.

A program keretein belül 5 fő közfoglalkoztatott részt vesz a program előkészületi illetve kiviteli munkáiban: 4 fő segédmunkát végez, 1 fő pedig a programmal kapcsolatos adminisztrációs munkát segíti.

A támogatás teljes időtartamára 88 517 576 Ft támogatást kap Önkormányzatunk, ebből 5 772 610 Ft-ot a közfoglalkoztatottak bér-és járuléktámogatására, 82 744 966 Ft-ot beruházási- és dologi költségek és kiadások támogatására.

A programmal kapcsolatos közbeszerzések folyamatban vannak.

VI. 2017. évi START munka mintaprogramok:

1. Belvízelvezető rendszer karbantartása (ráépülő program):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00059 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 22 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2017.03.01.-2018.02.28.-ig. A közfoglalkoztatotti létszám feltöltöttsége még nem érte el a 100%-ot, folyamatos az álláskeresők programba történő közvetítése.

A programba tervezett képzés:

A programban 22 fő közfoglalkoztatott részére Gát- és csatornaőr segéd képzést tervezünk.

2. Illegális hulladéklerakók felszámolása (ráépülő program):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00062 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 55 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2017.03.01.-2018.02.28.-ig. A közfoglalkoztatotti létszám feltöltöttsége még nem érte el a 100%-ot, folyamatos az álláskeresők programba történő közvetítése.

A programba tervezett képzés:

A 30 fő Hulladékgyűjtő és –szállító, illetve 25 fő Bio- és zöldhulladék hasznosítás, komposztálás képzésben fog részt venni.

3. Közúthálózat karbantartása (ráépülő program):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00060 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 30 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2017.03.01.-2018.02.28.-ig. A közfoglalkoztatotti létszám feltöltöttsége még nem érte el a 100%-ot, folyamatos az álláskeresők programba történő közvetítése.

A programba tervezett képzés:

10 fő Települési karbantartó; 10 fő Betonszerkezet készítő, betonelem gyártó; 10 fő Zsaluzóács képzésben fog részt venni.

4. Mezőgazdasági utak karbantartása (ráépülő program):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00061 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 44 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2017.03.01.-2018.02.28.-ig. A közfoglalkoztatotti létszám feltöltöttsége még nem érte el a 100%-ot, folyamatos az álláskeresők programba történő közvetítése.

A programba tervezett képzés:

A programban részt vevők közül 22 fő Motoros fűrész kezelő, 22 fő Parkgondozó képzésben fog részt venni.

5. Helyi sajátosságokra épülő program (ráépülő program):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00064 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 100 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2017.03.01.-2018.02.28.-ig. A közfoglalkoztatotti létszám feltöltöttsége még nem érte el a 100%-ot, folyamatos az álláskeresők programba történő közvetítése.

A programba tervezett képzés:

A programban részt vevők közül **67 fő** Gyógynövénygyűjtő, **11 fő** Zöldség- és gyümölcsfeldolgozó, **5 fő** kosárfonó, **6 fő** vessző seprű készítő képzésben, **11 fő** szappankészítő tanfolyamon fog részt venni.

6. Mezőgazdasági projektelem (ráépülő program):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00063 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 120 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2017.03.01.-2018.02.28.-ig. A közfoglalkoztatotti létszám feltöltöttsége még nem érte el a 100%-ot, folyamatos az álláskeresők programba történő közvetítése.

A programba tervezett képzés:

10 fő Állatgondozó
20 fő Mezőgazdasági gépész
20 fő Zöldterületi kisgép-üzemeltető
30 fő Betanított parkgondozó
40 fő Mezőgazdasági munkás képzésben fognak részt venni.

Az intézkedés megvalósulását segítette elő a jelen felülvizsgálati dokumentum 2.3.4. pontjában bemutatott, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz” projekt keretében megvalósult „Hajdúhadház – út a jövőbe”, „Munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok” és a „Munkaerő-piaci képességek megvalósítása” projektelemek.

A Berettyóújfalvai Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája a munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzéseket indít a fiatalok számára. A 2015. év október 1. napján fennálló statisztikai adatok alapján az intézmény kőműves, hidegburkoló képzésén 46 fő, a szociális gondozó képzésén 29 fő vett részt. A 2016. év október 1. napján fennálló statisztikai adatok alapján az intézmény kőműves, hidegburkoló képzésén 58 fő, a szociális gondozó képzésén 57 fő, a mezőgazdasági gazdaszony, falusi vendéglátó képzésén 34 fő vett részt; esti tagozaton a pedagógiai és családsegítő munkatárs képzésén 22 fő vett részt.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ a 2016. évben még közreműködőként, 2017. január 01-től pedig szervezőként a Berettyóújfalvai SZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma és Szakképző Iskolájának szociális gondozó és ápoló képzésében, tanulószerveződés alapján a gyakorlati képzés során, az ápolási és gondozási feladatokat valósítja meg.

3.1.2. A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása, az általános iskolai felnőttoktatás elindításának vizsgálata

Az intézkedést a nyilvántartott álláskeresők és a szegregátumban élők alacsony iskolai végzettsége és az analfabetizmus indokolta.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ rendszeresen tart esetmegbeszéléseket az iskolai élettől összefüggő sikertelenségek (pl.: igazolatlan mulasztás, iskolaelhagyása, tankötelezettség teljesítése, beilleszkedési- tanulási- magatartászavar stb.) miatt. Ezen alkalmakkor a jelen lévő szakemberek és a családtagok közösen készítenek cselekvési tervet az iskolai előmenetellel kapcsolatos problémák megoldása érdekében. A családgondozók napi munkavégzésük során is nagy hangsúlyt fektetnek annak tudatosítására, hogy a mobilitás egyik lehetséges útja az iskolai tanulmányok folytatása és sikeres befejezése.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ szervezésében havi rendszerességgel kerül megrendezésre a „Kiválasztottak” prevenciós programsorozat, mely kifejezetten Hajdúhadház 3-as körzetében élő 13 – 17 éves fiúgyermeknek szól. A programsorozat beindítását megelőzően az Intézmény munkatársai kutatást végeztek Hajdúhadház 3. számú körzetében (Vénkert-, Viola-, Árpád-, Nyárfa-, Temető-, Epres utcai rész) élő fiatalok körében. Ugyanis ez az a körzet, ahol a legmagasabb az Intézmény által gondozott családok száma, illetve kiemelkedően magas a fiatalok száma a településen belül. Ez a településrész szegregátum, az ott lakók többsége alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, magas a munkanélküliségi ráta, alacsony komfortfokozatúak a lakások, a közművek és az infrastruktúra kiépítetlen, hiányos. Az itt élő fiatalok esetében potenciálisan fennáll a veszélyeztetettség, mivel magas számban iskolaelhagyóak, szabálysértés, bűncselekmény közeli helyzetekbe keverednek, a tanulásban, szakmaszerzésben alulmotiváltak, negatív családi-, környezeti mintát látnak.

A program rövid távú célja a normaszegő magatartás csökkentése, a közösségbe való beilleszkedés elősegítése, az iskolaelhagyás megelőzése, a kreativitás fejlesztése, közösségépítés, alternatívák felkínálása a szabadidő hasznos eltöltésére, a gyermekek csellengésének megakadályozása, aktív pihenés, kikapcsolódás, kézműves tevékenységek elsajátítása, a játék örömeinek átélése.

A program hosszú távú céljai az empátia, szolidaritás, tolerancia növelése a gyermekekben, egészséges emberi kapcsolatok fejlesztése, egészségtudatos életmód kialakítása, társas kapcsolatok, kommunikációs készségek fejlődése, önbizalom, önismeret erősödése, normakövető magatartás erősítése, multiplikátori hatás – családtagjaiknak, iskolatársaiknak átadhatják az itt elsajátítottakat.

Az intézkedés megvalósulását segítette elő jelen felülvizsgálati dokumentum 2.3.4. pontjában bemutatott, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz” projekt keretében megvalósult „Hajdúhadház – út a jövőbe”, „Munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok” és a „Munkaerő-piaci képzések megvalósítása” projektek.

3.1.3. Egészséges életmóddal kapcsolatos programok, előadások, szűrővizsgálatok szervezése

Egészségfejlesztési Iroda

Hajdúhadház Város Önkormányzata vissza nem térítendő támogatásban részesült a **TÁMOP 6.1.2/LHH/11-B-2012-0001** kódszámú **„Tegyünk többet egészségünkért” Egészségfejlesztési programok a Hajdúhadházi Kistérségben elnevezésű projekt** megvalósításához. A projekt elsődleges célja a betegségek megelőzése és ehhez kapcsolódó programok megvalósítása a kistérség településein (*Bocskai kert, Fülöp, Hajdúhadház, Hajdúsámson, Nyíradony, Nyíracsaád, Nyírábrány, Nyírmártonfalva, Téglás, Újléta, Vámospércs*).

A program részeként Egészségfejlesztési Iroda (a továbbiakban: EFI) került kialakításra a Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal épületében.

Az EFI szolgáltatásait a település minden lakosa ingyenesen vehette igénybe nemre, korra, iskolai végzettségre, illetve etnikai hovatartozásra való tekintet nélkül.

2013. október 01. napjától 3 célcsoport számára betegklubok alakultak (cukorbeteg klubja, szív-érrendszeri beteg klubja, túlsúlyos beteg klubja), valamint további programok, foglalkozások beindítására vált lehetőség.

- Alkohol-megelőzés területén szervezett programok: Anonim alkoholisták csoportja, Film klub, "Hogy vagy csoport?", Hozzátartozók klubja, Játékterápiás csoport, Önismeretei és személyiségfejlesztő tréning szenvedélybeteg részére, Szocioterápiás program alkoholfüggő betegek részére.

- Rendszeres testmozgásra ösztönző programok: Testsúlycsökkentő torna, Csoportos gyógytorna, Senior torna, Jóga, Kerékpár klub.

- Lelki egészség területén szervezett programok: Baba-mama-apa klub, Tinédzser szülők klubja, Egyedülálló-magányosok klubja, Önismereti és személyiségfejlesztő tréning depressziósoknak, Lelki betérő.

- Életmódváltással, egészséges táplálkozással kapcsolatos programjaink: Életmód klub, reform klub.

2013 októberétől az EFI munkatársai végzik a lakosság szűrését (vérnyomásmérés, vércukorszint mérés, koleszterinszint mérés, testsúlymérés, testtömegindex-számítás, egészségfejlesztési tesztek kitöltése), illetve az állapotuknak megfelelő betegklubokba irányítását.

A program iránt érdeklődő lakosoknak lehetősége volt a programba való belépésre, amely a fent részletezett egészségi állapotfelmérésből (szűrővizsgálat és állapotfelmérő lap kitöltéséből) áll.

A programba bevont személyek számára a projekt ideje alatt (2013. 10.01.-2015.05.31.) előre egyeztetett időpontokban, kéthavonta ismételt állapotfelmérésre került sor az Egészségfejlesztési Irodában, az egészségi állapot nyomon követése érdekében.

Hajdúhadház településen számos nagyrendezvény is lebonyolításra került. Több egészségnap, füstmentes nap, két hetes életmód tábor, illetve 3 napos egészség-expo megrendezését is maga mögött tudhatja a város. Ezen nagyrendezvények alkalmával utcai szűréseken, illetve az esti órákban szakértő előadók által tartott előadásokon, valamint különböző szekciókon vehettek részt az érdeklődők.

Folyamatos kapcsolattartás alakult ki a program ideje alatt a területileg illetékes Népegészségügyi Szakigazgatási Szervvel, így részt vettünk a népegészségügyi szűrések népszerűsítésében, szervezésében, mozgósításban.

A projekt számszerűsíthető eredményei a programba bevont személyek számát illetően 3480 fő. A tervezett létszámot sikerült meghaladnunk.

A programok zárásának időpontjában 2015. május 31-én az indikátor értéke: 9055 fő. Az EFI-ben életmódváltó programba bevont kliensek száma 240 fő, a húsz hónap alatt 257 főt tudunk rendszeresen nyomon követni.

Állapotuk felmérése érdekében a programba belépett személyekkel állapotfelmérő tesztek, kérdőívek kitöltésére nyílt lehetőség, illetve különböző vizsgálatok készülhettek az Egészségfejlesztési Irodában. **Az EFI-ben életmódváltó programba bevontak közül pozitív eredményt felmutató kliensek száma 168 fő, melyet szintén sikerült túlteljesítenünk, így az indikátor értéke 172 fő.**

2015. június hónaptól az Emberi Erőforrások Minisztériumával kötött 40217-1/2015/EIFF számú Támogatási szerződés keretében folytatódott az Egészségfejlesztési program fenntartása.

A fenntartás ideje alatt összesen 6 egészségnapot szerveztünk a **Hajdúhadházi Járás településein, Hajdúhadház, Bocskai kert és Téglás városában.**

Az egészségnapok célja, hogy a tömegrendezvény adta lehetőségeket kihasználva ezek számára adhassunk információt az egészségmegőrzés és betegségmegelőzés fontosságáról. Szűrővizsgálatokat végezve segítünk idejében felfedezni a kezdődő betegségeket, széles körben erősítjük az egészségtudatos szemlélet kialakulását és a szűrővizsgálatok fontosságának szerepét. A tervezésnél igyekeztünk olyan programokat összeállítani, amely felkelti a lakosság érdeklődését.

Az EFI fenntartási időszak alatt a tervezett programok mindegyikét sikerült megvalósítani.

Hajdúhadházon a következő programok valósultak meg.

Betegklubok:

- 1) Cukorbeteg klubja
- 2) Szív- és érrendszeri betegek klubja
- 3) Életmód programok (Életmódklub)
- 4) Időseket célzó tevékenységek, szolgáltatások (Senior torna, Csoportos gyógytorna)
- 5) Szenvedélybetegeket célzó szolgáltatások (AA csoport, Hogy vagy? csoport, Szocioterápiás program, Hozzátartozók klubja)
- 6) Krízishelyzetbe kerülőket, lelki problémákkal küzdőket célzó program (Lelki betérő)

A klubfoglalkozások kétheti és havi rendszerességgel kerültek megtartásra, mely során összesen 164 főt sikerült elérni. A megvalósult egészségnapok alkalmával 377 fő vette igénybe az Egészségfejlesztési Iroda szolgáltatásait. Egyéni állapotfelmérésen összesen 170 kliens vett részt.

A 2016. évben több városi rendezvényen is biztosított volt az egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel lehetősége. Az egészségmegőrzés segítése érdekében 2016. július 17. napján összesen 96 fő (ebből 32 fő 65 év feletti személy) állapotfelmérése történt meg a Hajdúhadházra érkező Medi Cure Diagnosztikai Központ Szűrőkamionában.

Önkormányzati támogatás a Hajdúnánási Gyógyfürdő kezeléseinek igénybevételéhez:

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének döntése alapján az egészség megőrzése érdekében a 2016. évtől kezdve támogatást nyújt a Hajdúnánási Gyógyfürdőben igénybe vehető reumatológiai kezelésekre.

A Hajdúnánási Gyógyfürdő balneoterápiás kezeléseit 2016-ban a Hajdúhadházon állandó lakóhellyel rendelkezők vehették igénybe, majd a 255/2016. (XII.15.) HÖ. sz. határozat alapján a szolgáltatás igénylésének lehetősége kiterjesztésre került a Hajdúhadházon legalább 1 éve bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező személyek körére is.

A támogatás eredményeképpen 2016. évben 55 hajdúhadházi lakosnak volt lehetősége a kezeléseik igénybevételére ingyenesen. 2017. évben a program folytatódik 56 fő, ebből 43 fő 65 év feletti személy részvételével.

3.2. Gyermek

3.2.1. Életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása

Az intézkedés szükségességét az indokolta, hogy a Gyermekjóléti Szolgálat által kezelt problémák 39 %-a a gyermek szülő általi elhanyagoltsága volt.

• Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ a szociális segítő munka során folyamatos egyéni információnyújtással és tanácsadással segíti a fiatalokat. Ezen túl a csoportos tanácsadások a különböző klubfoglalkozások keretében valósulnak meg:

Fiatal Anyák Klubja:

A program célja: az egészségnevelés, a várandósok, az anyák és a gyermekek helyes életmódjának elősegítése, az egészség kulturáltság kialakítása, s ezzel a családok alkalmassá tétele arra, hogy az egészségével kapcsolatos szükségleteit önmaga kielégítse.

A program célcsoportja: Hajdúhadházon élő nők, családanyák, várandósok.

A program során az alábbi témák kerülnek feldolgozásra:

- Háztartás gazdálkodás, pénz beosztása, fontossági sorrend kialakítása, havi tervezés.
- Beszélgetés családról, gyermekekről, a családok működéséről, a családi szerepekről.
- Egészséges életmód, egészséges táplálkozás a különböző életkorokban. Táplálkozás várandósság alatt.
- A testi higiénia fontossága, a női egészségvédelem.
- A játék szerepe, jelentősége, fejlesztő hatása kicsi gyerekkorban. Különböző játékok bemutatása, közös játszása. Csecsemő, kisgyermekkor gondozási tevékenységek, alapvető higiénia. stb.

A programban a 18 év alatti várandós vagy kisgyermekes fiatal lányokat is bevonják.

Társas Játék klub

A Társasjáték klubba korhatár nélkül várják a hajdúhadházi gyermekeket illetve 6 éven aluliak esetén szüleiket is.

A program ideje alatt, hetente egyszer csütörtökön 14-16-óra között lehetőséget biztosítanak a tartalmas és hasznos időtöltéshez, társasjátékokkal, fejlesztőjátékokkal, közösségépítő játékokkal. A különböző képességterületeket igénylő játékaik által a fejlődés és a szórakozás egy időben történik. A játék közben fejlődik a társas kommunikáció, a logika, a szabálykövetés és feladattudat. A játék pozitívan hat a gyermek személyiségfejlődésére, a magatartáskultúrájára. A program hozzájárul a résztvevő gyermekek kommunikációs és együttműködési készségeinek fejlődéséhez, kooperációs képességeinek fejlődéséhez. Az együttjátás során lehetőség adódik kötetlen formában a kapcsolatok kiépítésére, a szolgáltatást igénybe vevő családok új oldalainak megismerésére.

A program megvalósításában részt vesz az intézmény minden munkatársa, ifjúsági közösségi szolgálatot teljesítő diákok, és önkéntesek. A klubvezetők, önkéntesek, ifjúsági közösségi szolgálaton résztvevők segítenek a játékok megismerésében, a közösségi hangulat kialakításában. Az együttjátás során lehetőség adódik kötetlen formában a kapcsolatok kiépítésére, a szolgáltatást igénybe vevő családok új oldalainak megismerésére.

• **A FIKSZ Pont Egyesület projektje:**

CSAVARÁZS ÚJRATÖLTVE

A megvalósítás ideje: 2014.09.01 – 2015.10.31.

A program célja: a településen a gyermekes családok számára nyújtott olyan komplex szolgáltatás, mely javítja a gyermekekhez, a családhoz, gyermekvállaláshoz kapcsolódó társadalmi attitűdöt, valamint innovatív szolgáltatások nyújtásával elősegíti a családalapításra való felkészülést, a gyermeknevelést, és a kisgyermekes szülőknek a munkaerő piacra való visszatérést. A program keretében a családok összefogásának erősítése, és saját erőforrásaik mozgósítására ösztönzése, az egymást kölcsönösen segítő, támogató kis közösségek létrehozása valósul meg.

Közvetlen célcsoport: 10 kisgyermekeket nevelő (Gyeseen, Gyeden, Gyeten lévők) család és családonként 3-4 gyermek, valamint 15 fő főleg kamaszkorú fiatal.

A projekt saját erőből jelenleg is folytatódik „Csavarunk tovább” elnevezéssel.

3.2.2. Szenvedélybetegség megjelenése a gyermekek, fiatalkorúak körében (pszichoaktív anyagok fogyasztása) problémához kapcsolódó intézkedés kidolgozása

A HEP helyzetelemző részének 2017. évi felülvizsgálata eredményeképpen megállapításra került, hogy Hajdúhadházon problémát jelent a szenvedélybetegség megjelenése a gyermekek, fiatalkorúak körében (pszichoaktív anyagok fogyasztása), ezért új intézkedés kidolgozása szükséges az alábbiak szerint:

Intézkedés címe:	Korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenció előadások, programok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szenvedélybetegség megjelenése a gyermekek, fiatalkorúak körében (pszichoaktív anyagok fogyasztása)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenció előadások megtartásával csökkenhet a gyermekek, fiatalkorúak körében a szenvedélybetegek, a pszichoaktív anyagot fogyasztók száma. Rövidtávon: Munkacsoport létrehozása, mely olyan prevenció programokat dolgoz ki a gyermekek-fiatalok számára óvodáskortól 18 éves korig, amelynek újszerű interaktív módszerei elérik a fiatalokat, képesek

	hatni rájuk. Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Prevenációs előadások szervezése, megtartása, a gyermekek, szülők, pedagógusok tájékoztatása. Pályázatkövetés és írás. Hosszútávon: A korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenációs előadások, programok szervezése eredményeként csökkenjen a szenvedélybeteggel, pszichoaktív anyagok fogyasztásával érintettek száma.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: kapcsolatfelvétel a célcsoporttal és az intézkedés megvalósításában közreműködőkkel, Munkacsoport létrehozása Középtávon: Prevenációs programok, előadások szervezése, megtartása. Pályázatfigyelés és pályázatírás Hosszútávon: Az előadások tapasztalatainak alkalmazása, prevenációs előadások folytatása.
Résztevők és felelős	Felelős: Hajdúhadházi Család- és Gyermejköléti Központ vezetője: Komorné Karap Mária Hajdúhadház Város Önkormányzata, HEP Fórum gyermekekkel foglalkozó munkacsoportja, Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Hajdúhadházi Család- és Gyermejköléti Központ, Hajdúhadházi Rendörkapitányság Bűnügyi Osztály, Szivárvány Óvoda, Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI, FIKSZPONT Egyesület
Partnerek	Védőnői Szolgálat, iskolavédőnök, óvodák, iskolák
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, munkacsoport létrehozása: 2017. szeptember 30. Prevenációs programok, előadások szervezése, megtartása 2017. novemberétől folyamatosan. Pályázatfigyelés, támogatók keresése: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kapcsolatfelvétel eredményes, létrejön a Munkacsoport. A Munkacsoport kidolgozza a prevenációs programot. A prevenációs előadások megtartásával csökken a gyermekek, fiatalok körében a szenvedélybeteg, a pszichoaktív anyagot fogyasztók száma. Fenntarthatóság: A gyermekek figyelemmel kísérése, probléma észlelése esetén jelzés, segítségnyújtás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A célcsoport tagjai nem érdeklődnek a prevenációs programok, előadások iránt: tájékoztatás, meggyőzés
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati

3.3. Idősek

3.3.1. Bűnmegelőzéshez kapcsolódó programok

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ a Hajdúhadházi Rendőrkapitánysággal együttműködve a 2015. évben kettő alkalommal szervezett bűnmegelőzési előadást a célcsoport tagjainak. A résztvevők száma alkalmanként 25-30 fő volt.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ a 2016. évben az Idősek Klubja foglalkozásai alkalmával havonta egy alkalommal tájékoztatót tartott az időseknek a bűnmegelőzéssel kapcsolatos témákban. A résztvevők száma alkalmanként 12-15 fő volt.

Az előadások során az idősek olyan hasznos ismeretekre tehettek szert, melyek által el tudják kerülni, hogy bűncselekmény áldozatává váljanak.

3.3.2. A digitális írástudás fejlesztése az élethosszig tanulás jegyében

A Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria segíti az oktatás – tanulás folyamatát, az önálló tanulást, az iskolarendszeren kívüli képzést, az élethosszig tartó tanulást. Segítik a használókat az információszerzés folyamatában már a gyermekkortól kezdve.

A különféle pályázati lehetőségek alkalmat adnak az olvasáskultúra fejlesztésére, a könyvtári szolgáltatások népszerűsítésére, új társadalmi csoportok bevonását célzó programok szervezésére. A programok 0-99 éves korig lehetőséget biztosítanak a kikapcsolódásra, az önművelődésre és a szórakozásra.

Az intézmény eMagyarország Pontként működik. Segíti a lakosság elektronikus ügyintézését (adóbevallás letöltése, e-kapu használata, pályázati dokumentáció hozzáféréseinek biztosítása, Erzsébet program).

Digitális írástudás képzéseket szerveznek minden évben egy-egy célcsoportnak: gyerekeknek, nyugdíjasoknak, felnőtt csoportoknak.

A Könyvtár digitális írástudással kapcsolatos programjai és a résztvevők száma:

2015. évben Alkalmak száma: 1 Résztvevők száma: 2 fő

2016. évben Alkalmak száma: 1 Résztvevők száma: 5 fő

A digitális írástudás fejlesztése érdekében a Csokonai Művelődési Házban 2015.09.07-10.20.-ig a New York Nyelviskola Képzési és Vizsgacentrum Kft. szervezésében egy 256 órás informatika tanfolyam volt, melyen 32 alkalommal 15 fő vett részt.

2017-ben két 36-36 órás informatikai képzés valósult meg 14 és 12 fő részvételével.

3.3.3. Az idősek helyi szállítási lehetőségének vizsgálata

Az intézkedés szükségességét az indokolta, hogy Hajdúhadházon nincs helyi szállító szolgálat, a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Támogató Szolgálat csak a fogyatékkal élő személyek szállítását végzi, nem rászorulókat kapacitás hiányában nem tudnak szállítani.

A helyi szállítás – temető járat – mindenszentek ünnepe és halottak napja alkalmával minden

évben megoldott a településen.

A helyi szállítás hétköznapokon történő megvalósításához azonban pályázati erőforrás szükséges. A településen a szociálisan nem rászorultak szállítására való igényt teljesen kielégítené egy 9 fős gépjármű.

A megvalósítás akadályát képezi pályázati lehetőség hiányában a pénzügyi erőforrások hiánya. A pályázatfigyelést és a támogatók keresését továbbra is folytatni kell.

3.3.4. Bentlakásos idők otthona építéséhez kapcsolódó pályázatfigyelés

Az intézkedés szükségességét az indokolta, hogy Hajdúhadházon nincs bentlakásos idők otthona.

A végzett igényfelmérés alapján, Hajdúhadházon van igény bentlakásos idők otthonára. Ennek megvalósítása érdekében a pályázatfigyelés folyamatos, azonban nem volt olyan pályázati lehetőség, melynek keretén belül Hajdúhadházon bentlakásos idők otthona jöhetne létre. A pályázatfigyelést továbbra is folytatni kell.

3.4. Nők

3.4.1. A nők munkaerő-piaci elhelyezkedését támogató programok, a nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése

Az intézkedés szükségességét az indokolta, hogy Hajdúhadházon magas a munkanélküli nők száma.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermejkölési Központ által működtetett **Fiatalkorú Anyák Klub** foglalkozásai nem csupán a gyermekek, hanem a településen élő nők helyzetének javítását is nagymértékben elősegíti. A program során az anyák/nők olyan ismeretekre, készségekre tesznek szert, amelyek az elősegítik asszertivitásuk növekedését, a munkaerőpiacon is jól hasznosítható, praktikus ismeretekkel gazdagodnak.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya a 2015-2016. évben is **támogatta az álláskereső önfoglalkoztatását, vállalkozóvá válását.** 2015. évben 11 fő, 2016. évben 16 fő részesült vállalkozóvá válási támogatásban.

Kistermelővé válás helyi támogatása

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a kistermelővé válás helyi támogatásának szabályait a 16/2015.(III.26.) önkormányzati rendeletében állapította meg. A rendelet 2015. április 01. napján lépett hatályba.

A Rendelet megalkotásával az Önkormányzat a Hajdúhadházon élő, bejelentett állandó lakóhellyel rendelkező, szociálisan rászoruló, önmagukat és családjukat kistermelői tevékenységből eltartani szándékozók számára nyújt anyagi támogatást. Ezen támogatás célja, hogy az önkormányzat anyagi segítséget nyújtson a kistermelővé válás feltételeinek a megteremtéséhez. A rendelet lehetőséget biztosít az arra jogosultak számára az öngondoskodás révén történő létfenntartásra. A támogatás gazdasági hatása abban érhető tetten, hogy a támogatást igénybe vevők bekapcsolódnak a gazdaság vérkeringésébe az általuk megtermelt és feldolgozott termékek értékesítésével.

A hatálybalépést követő időszakban 2015. évben 7 fő nyújtotta be a kistermelővé válás helyi támogatása iránti kérelmét. 6 kérelmező esetében a maximális 350.000 forintos összeget állapította meg a Szociális, Családvédelmi és Egészségügyi Bizottság. Egy kérelmező esetében az önkormányzati rendelet 5.§-ába ütköző adótarozás került megállapításra, ezért kérelme nem volt támogatható. Csak olyan személyek igényelheték a támogatást, akik – családtagjukat is beleértve – nem rendelkeztek kistermelői engedéllyel.

A támogatottak esetében 2 fő sertésfeldolgozásra, 2 fő szárasztészta készítésre, 1 fő szarvasmarha tartásra, tej értékesítésre, 1 fő sajtos tallér készítésre fordította a támogatási összeget. A megvalósításra, illetve az illetékes hatóság által kiállított kistermelői engedély megszerzésére 1 év áll rendelkezésre. Ennek letelte 2016. május 15. és 2016. augusztus 28. közötti időszak, mely egyben az ellenőrzések időpontja is. Amennyiben nem teljesült a fenti feltétel, vagy 5 éven belül kiderül, hogy a támogatott valótlan adatok közlése alapján jutott a támogatáshoz, akkor visszafizetési kötelezettség keletkezik.

A 2016. évben 1 fő részesült kistermelővé válás helyi támogatásában.

Vállalkozóvá válás helyi támogatása

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a vállalkozóvá válás helyi támogatásának szabályait a 7/2017.(III.14.) önkormányzati rendeletében állapította meg. A rendelet 2017. április 01. napján lépett hatályba.

A rendelet célja, hogy Hajdúhadház Város Önkormányzata a Hajdúhadház közigazgatási területén működő vállalkozások létrehozásához hozzájáruljon. A rendelet ösztönözni kívánja Hajdúhadház Város polgárait arra, hogy tegyenek meg minden tőlük elvárhatót annak érdekében, hogy saját maguk és családjuk eltartásáról vállalkozói tevékenységből származó bevételből tudjanak gondoskodni. A rendelet célja a szociálisan rászoruló egyének és családok megélhetését segíteni, önálló egzisztenciateremtési esélyeit növelni.

Az Önkormányzat az öngondoskodáshoz való hozzájárulásként a rászoruló lakosokat vállalkozóvá válásuk érdekében támogatásban részesítheti.

Az Önkormányzat által nyújtott támogatás formája működési támogatásnak nem minősülő, vissza nem térítendő, végleges juttatás. A támogatás alsó határa 100.000 - Ft., felső határa 300.000 - Forint. A támogatás az egyéni vállalkozóvá váláshoz szükséges saját erő kiegészítésére szolgál.

Támogatásra, az igénylés benyújtása időpontjában Hajdúhadház Város közigazgatási területén állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező, rászoruló természetes személy jogosult, aki rendelkezni fog a vállalkozói tevékenység végzéséhez szükséges okirattal és azt a kérelem beadásától számított 3 hónapon belül bemutatja a vállalkozói igazolvány másolatát vagy igazolást a vállalkozói tevékenységről.

A támogatás csak olyan igénylő részére nyújtható, akinek az önkormányzattal szemben semmilyen tartozása nem áll fenn.

Nem adható támogatás akkor, ha az igénylő és házastársa (élettársa) a kérelem benyújtásakor rendelkezik vagy a kérelem elbírálásáig rendelkezni fog a fentebb említett okiratok valamelyikével. Nem állapítható meg támogatás, ha a Képviselő-testület által a támogatás céljára biztosított keret összeg elfogyott.

A támogatás megállapítása során rászorulóknak kell tekinteni azt a személyt, illetve családot, ahol az egy főre jutó havi nettó jövedelem a kérelem benyújtását megelőző három hónap alapján nem haladja meg a támogatás igénylésekori öregségi nyugdíj legkisebb összegének hatszorosát.

Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája képzései

A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája a munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzéseket indít a fiatalok számára. 2015. év október 1. napján fennálló statisztikai adatok alapján az intézmény szociális gondozó képzésén 29 fő vett részt. A 2016. év október 1. napján fennálló statisztikai adatok alapján az intézmény szociális gondozó képzésén 57 fő, a mezőgazdasági gazdasszony, falusi vendéglátó képzésén 34 fő vett részt; esti tagozaton a pedagógiai és családsegítő munkatárs képzésén 22 fő vett részt.

3.4.2. Felvilágosító előadások szervezése

Az intézkedés szükségességét az indokolta, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program megalkotásakor feltárára került a gyermekkorban anyává válás problémaköre.

A településen **az iskolavédőnők** az iskolák felkérése alapján tartottak egészséges életmóddal kapcsolatos és felvilágosító előadásokat a tanulók számára.

A tudatos gyermekvállalás érdekében a **Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ (Fiatal Anyák Klubja)** is közreműködik.

Az intézkedés megvalósulását segítették a **FIKSZ Pont Egyesület** projektjei, programtevékenységei is, a CSAVARÁZS ÚJRATÖLTVE. A megvalósítás ideje: 2014.09.01 – 2015.10.31.

A program célja: a településen a gyermeket családok számára nyújtott olyan komplex szolgáltatás, mely javítja a gyermekekhez, a családhoz, gyermekvállaláshoz kapcsolódó társadalmi attitűdöt, valamint innovatív szolgáltatások nyújtásával elősegíti a családalapításra való felkészülést, a gyermeknevelést, és a kisgyermeket szülőknél a munkaerő piacra való visszatérést. A program keretében a családok összefogásának erősítése, és saját erőforrásaik mozgósítására ösztönzése, az egymást kölcsönösen segítő, támogató kis közösségek létrehozása valósul meg.

Közvetlen célcsoport: 10 kisgyermeket nevelő (Gyese, Gyeden, Gyeten lévők) család és családonként 3-4 gyermek, valamint 15 fő főleg kamaszkorú fiatal.

A projekt saját erőből jelenleg is folytatódik „Csavarunk tovább” elnevezéssel.

3.5. Fogyatékkal élők

3.5.1. Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása

Az intézkedés szükségességét az indokolta, hogy Hajdúhadházon kevés lehetőség van a fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatottságára.

A célcsoportba tartozók foglalkoztatási lehetőségeinek vizsgálata során nyilvánvalóvá vált, hogy az emberek többsége kezdetben kételkedve fogadja a fogyatékkal élők foglalkoztatását a nyílt munkaerőpiacon. Ennek az az oka, hogy nincs tapasztalatuk sérült társaik munkavégző kapacitásáról. Az egyik képesség csökkenése vagy hiánya gyakran maga után vonja egy másik készség megerősödését. Sajnos a fogyatékkal élők foglalkoztatásának aránya nem változott.

A mozgássérülteknek adminisztrációs munkakört, akadálymentesített épületben működő szervezetnél, cégnél, az **értelmi sérülteknek**, **hallássérülteknek** mezőgazdasági (zöldségtermesztés, virággondozás) munkálatokban való részvétele javasolt. Anyagi forrás és szakember megléte esetén mindennapos használati tárgyak készítése (népművészeti cserépedény, agyag díszek ünnepkörökhöz kötődően: hűtő mágnes, anyák napi szív, karácsonyfadísz) szivacspárna, apró ajándéktárgyak készítése, értékesítése. Helyi szinten a fogyatékkal élők foglalkoztatottsága sajnos kilátástalan a hozzáállás és az anyagi javak hiánya miatt. Az intézkedés céljának megvalósulása érdekében folytatni kell a munkáltatók meggyőzését, ösztönzését.

3.5.2. Akadálymentesítések helyi tervezése, pályázatfigyelés

A településen végzett fejlesztések, beruházások eredményeképpen (a közösségi terek, gyalogos átkelőhelyek, a szolgáltató épületek) a fizikai akadálymentesítés folyamatosan zajlik.

Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések Hajdúhadházon

Hajdúhadház Város Önkormányzata az **ÉAOP-5.1.1/D-12-2013-0017. számú „Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések Hajdúhadházon” című projekt** keretében közel 850 millió forint összegű támogatásban részesült. A projekt 100 %-ban az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg. Közreműködő szervezet neve: Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. A pályázat eredményeként teljesen megújult a Városközpont, valamint egy szociálisan és infrastrukturálisan elmaradott városrész felzárkózására, kiemelkedésére nyílt lehetőség.

A **Csokonai Művelődési Ház** 442 millió forint, 100%-os intenzitású támogatást elnyerő fejlesztés egyike volt. A városközpontban az épület kívül-belül megújult, az épület alagsorában új közösségi tér alakult, így az intézmény működésében is új lehetőségek nyíltak. Az épület teljesen akadálymentes, rendelkezik rámpával, indukciós hurokkal. Az alagsor is akadálymentesített, külső rámpán lehet lejutni. Az épületben a látássérültek részére tapintható táblák vannak kihelyezve. A WC akadálymentes.

A Kossuth utcán található, előtte beépítetlen füves területen 2015-ben egy 400 férőhelyes **Szabadtéri színpad és Rendezvénytér** is megépítésre került. A 2015. szeptemberi városi

rendezvényen már új, színvonalas rendezvényhelyszínként szolgálta a hajdúhadházi lakosok kulturált kikapcsolódását.

Az **Égerházi Emlékház** régóta esedékes felújítása is megvalósult, a festőművész örökségéhez méltó kiállító-teremmé és alkotóházzá alakult, ahol állandó és időszakos kiállítások mellett rendszeres művészeti és kézműves tevékenységnek is otthont ad az épület.

Az épület teljesen akadálymentes, rámpa, akadálymentes WC, a látássérülteknek tapintható táblák vannak.

A meglévő játszótéren kulturált köztéri WC-t, pelenkázót és játszóházat alakítottunk ki. Az épület teljesen akadálymentes, rámpa, akadálymentes WC, a látássérülteknek tapintható táblák vannak.

A pályázat keretében a Mester utcán található, elhanyagolt volt ÁFÉSZ épület is hasznosult, megtörtént a közel 200 m²-es épület teljes rehabilitációja (2014. évben). Az épület felújításával az ügyfelek egy helyen, kulturált környezetben intézhetik szociális ügyeiket, mivel a Polgármesteri Hivatal Szociális irodái költöztek át az elkészült épületbe. Az épületben vakvezető sáv, mozgáskorlátozottak részére mosdó, rámpa van.

A Bocskai téren tovább folytattuk a park felújításával megkezdett fejlesztéseket, a tér két oldalán a parkolók és járdák felújításával lett teljes a központ rehabilitációja. A Bocskai téren és a Jókai utcai parkolók felújítása során mozgáskorlátozott parkolóhelyek és vakvezető sávok kerültek kialakításra

Célunk volt, hogy a város egy élhető, kulturált kisvárossá váljon, melynek utcáin jó érzéssel megy végig az ide látogató és a helyi lakos egyaránt. Összesen, több mint 1000 m járdaszakasz épült ki, vagy újult meg. További parkolóhelyek, összesen 25 db, került kialakításra a Jókai utcán is.

A pályázati lehetőségek figyelése folyamatos.

3.5.3. Fogyatékkal élő személyek szállítását végző szolgálat fejlesztése

Hajdúhadházon a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Támogató Szolgálat, a Fehér Bot Alapítvány és a Hajdú Gondoskodó Kft. (fogyatékkal élők nappali ellátása) támogatja a célcsoport önálló életvitelét.

A szállító szolgáltatás a fogyatékkal élő személy(ek) részére, speciálisan kialakított gépjárművel, szükség esetén megfelelő segítő jelenlétében, a szükségletek kielégítését segítő szolgáltatáshoz való hozzájutást biztosító szolgáltatás.

Az intézkedés megvalósításához kapcsolódóan felmérésre került a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Támogató Szolgálatának kihasználtsága, túlterheltsége, a hiányzó tárgyi és személyi erőforrások köre.

Szolgáltatást akadályozó tényezők

- Gépjárművel kapcsolatos akadályok: A gépjármű kapacitása a szállítási igény kielégítésére nem elegendő (utasférőhely-hiány).
- A gépjármű meghibásodása, karbantartás miatt.(nincs másik gépjármű, amely helyettesítené a speciális járművet).

Személyi feltételek hiánya

- A gépjárművezető megbetegedése.(helyettesítés nem megoldott)
- Személyi segítő jelenlétét igénylő személyszállítás esetén a személyi segítő biztosítása sem megoldott.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás által fenntartott Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Támogató Szolgálatára speciális személyszállítási szolgáltatással biztosítja a sérült, beteg ellátottak számára a közszolgáltatásokhoz, a szociális és egészségügyi ellátásokhoz való hozzájutást. A tevékenységhez használt gépjármű igen rossz műszaki állapota, magas km-óra állása indokolja a jármű cseréjét, új jármű beszerzését. A szállító szolgáltatás alapját biztosító KGB-565 forgalmi rendszámú Ford TransitKombi 2.0 TD típusú, 8+1 személyes gépkocsi beszerzése 2006. március 26-án történt meg Hajdúhadház Város Önkormányzata által saját forrásából, 2006. április 01-től biztosítja a településeken az igénybevevők számára a szállítást. A tolokocsis szállításhoz szükséges rámpa és rögzítő heveder beszerelése 2007 évben megtörtént. A szállító szolgáltatást biztosító gépjármű kihasználtsága 2015. évben 66 %-os volt (15080 km), ami 3016 feladatmutatónak felel meg, a finanszírozási szerződésben meghatározott 2849 feladatmutatóval szemben.

2006.04.01- 2017.04.30. időszak között 244 fő ellátottal, megtett összes km: 311.959, hasznos km 214 583 km volt, azaz ellátott tartózkodott a gépkocsiban (az el nem számolható km-eket az odautazások és egyéb helyszínekre pl. szervizbe stb. teszik ki), 2013.évtől nő a javítások miatt kiesett szállítási napok száma. 2015-ben 18 nap, 2016-ban 17 nap és 2017. április 30.-ig már 6 napon kellett a szállítási igényeket a gépkocsi műszaki hibája miatt lemondani. Tekintettel a támogató szolgáltatáshoz használt gépjármű igen rossz műszaki állapotára, magas km-óra állására, indokolt a jármű cseréje, új gépjármű beszerzése.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás 2016. évben pályázatot nyújtott be a fenntartásában működő Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Támogató Szolgálatára részére új Ford Transit Custom Trend 2.0 TDCiDPF típusú gépjármű megvásárlására, azonban a pályázat nem részesült kedvező elbírálásban.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás Társulási Tanácsa a 8/2017. (V.23.) HMSZGIT. számú határozatában úgy döntött, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából és nevében a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által 2017. május 22. napján meghirdetett nyílt pályázati felhívásra - pályázatot kíván beadni a fenntartásában működő Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (4242 Hajdúhadház, Kossuth utca 11/A. szám) által ellátott támogató szolgáltatás működési feltételeinek fejlesztésére, új gépjármű vásárlására.

A Társulás a 2017. május 31. napján benyújtott pályázatában a maximálisan elnyerhető 9.000.000,- Ft összegű támogatásra pályázik új Ford Transit Kombi típusú gépjármű megvásárlására. A pályázat elbírálása jelenleg folyamatban van.

3.5.4. A fogyatékkal élők (kerekes székbe kényszerülők) könyvtári szolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáféréseinek a biztosítása

A Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria akadálymentes, mozgáskorlátozott feljáróval, mosdóval és lifttel felszerelt. A könyvespolcok kiemelése eredményeképpen a polcok között a kerekesszékekkel való közlekedés megoldott. A könyvtár interaktív honlapja akadálymentes, a könyvtári szolgáltatások hátrányos megkülönböztetés nélkül, egyenlő eséllyel hozzáférhetőek és használhatóak.

Az idősebb valamint a fogyatékkal élők számára a könyvek házhoz szállítása, a „Könyvek házhoz” szolgáltatás jelenleg olyan formában működik, hogy a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ ellátottai esetében a kölcsönözni kívánt könyveket a gondozónő közreműködésével juttatják el az idős, mozgásukban korlátozott személyekhez.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Támogató szolgálata a fogyatékkal élő ellátottakkal rendszeresen jár a Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria által szervezett kiállításokra, filmvetítésekre. A támogató szolgálat segíti a fogyatékkal élőket a könyvek kiválasztásában és lakóhelyükre szállításában is.

IV. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) című fejezet kiegészítése

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
2.	Korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenció előadások, programok szervezése	Szenvedélybetegség megjelenése a gyermekek, fiatalok körében (pszichoaktív anyagok fogyasztása)	A korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenció előadások megtartásával csökkenhet a gyermekek, fiatalok körében a szenvedélybetegek , a pszichoaktív anyagot fogyasztók száma. Rövidtávon: Munkacsoport létrehozása, mely olyan prevenció programokat dolgoz ki a gyermekek-fiatalok számára óvodáskortól 18 éves korig, amelynek újszerű interaktív módszerei elérik a fiatalokat, képesek hatni rájuk. Kapcsolatfelvétel az érintettekkel.	Hajdúhadházi Város Önkormányzata Gyermekvédelmi Konceptiója Hajdúhadházi Város Önkormányzata Gyermekvédelmi Cselekvési Terve	Rövidtávon: kapcsolatfelvétel a célcsoporttal és az intézkedés megvalósításában közreműködőkkel, Munkacsoport létrehozása Középtávon: Prevenció programok, előadások szervezése, megtartása. Pályázatfigyelés és pályázatírás Hosszútávon: Az előadások tapasztalatainak alkalmazása, prevenció előadások folytatása.	Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ vezetője: Komorné Karap Mária	Kapcsolatfelvétel, munkacsoport létrehozása: 2017. szeptember 30. Prevenció programok, előadások szervezése, megtartása 2017. novemberétől folyamatosan. Pályázatfigyelés, támogatók keresése: folyamatos	A kapcsolatfelvétel eredményes, létrejön a Munkacsoport.. A Munkacsoport kidolgozza a prevenció programot. A prevenció előadások megtartásával csökken a gyermekek, fiatalok körében a szenvedélybetegek , a pszichoaktív anyagot fogyasztók száma.	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati	A gyermekek figyelemmel kísérése, probléma észlelése esetén jelzés, segítségnyújtás.

			Középtávon: Prevenációs előadások szervezése, megtartása, a gyermekek, szülők, pedagógusok tájékoztatása. Pályázatkövetés és írás. Hosszútávon: A korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenációs előadások, programok szervezése eredményeként csökkenjen a szenvedélybeteggel, pszichoaktív anyagok fogyasztásával érintettek száma.							

V. Összegzés

Megállapítható, hogy a HEP IT-ben foglalt intézkedések megvalósítása folyamatosan zajlik.

A felülvizsgálat eredményeképpen megállapításra került, hogy a korábban beazonosított problémák, az azokhoz kapcsolódó fejlesztési lehetőségek jelenleg is aktuálisak, helytállóak, azonban a gyermekek célcsoportját érintően új, korábban nem azonosított probléma is feltárásra került.

Megállapításra került, hogy problémát jelent Hajdúhadházon az új pszichoaktív anyagok megjelenése a gyermekek, fiatalok körében, ezért ezen problémához kapcsolódóan a HEP IT-ben új intézkedés került kidolgozásra.

A megvalósítás alatt álló további intézkedéseket javasolt változatlan formában a HEP IT-ben hagyni.

Hajdúhadház, 2017. június 29.

Csáfordi Dénes
polgármester

Az intézkedések megvalósításában résztvevő partnerekkel történő együttműködés adatai alapján összeállította:

Dr. Tóth Judit
jogi referens